

Taxa postala
pártite in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. P.
10. Telefon: 8-61. Előfizetési ára
Havonta 110, negyedévre 320, f
évre 600, egészévre 1200 lej. Kü
földre: Havonta 2, negyedévre
félre 12, egészévre 20 dollár. H
déssek díjazás szerint. Az „U
KELET“ a transilvaniai és bana
zsidóság egyetlen politikai napl
ja. Cikkeink utányomását csak
forrás megjelölésével engedjük me

UJ KELET

ESZDŐ POLITIKAI NAPILAP

Rörmentellen
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Há-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Szombat, 1937. május 22.

5697. ÉV. XX. ÉVF.
SZIVAN 12. 113. SZAM

VILAG TÜKRE

Becku Zalman és Vaida sikere Tg. Neamtuban

A Dreptatea mai számában G. V. Măcărăscu tollából az alábbi cikk jelent meg:

„Vaida a bucaresti párttervezetelen tartott beszédében kiemelte azokat a városokat, ahol szervezete sikereket ért el, így Tg-Neamt-ot is. Vaida a következőket mondotta: „Ezeket az eredményeket a román front jeles szervezetei érték el. Senki sem mondhatja, hogy megállapodtunk a kormánnyal, vagy más szervezettel, a numerus valachicus egyedül érte el ezt a teljes sikert.“

A válasz a következő: Tg-Neamt-on a lista, amely a Vaida számára annyi örömet okozó szavazatokat megkapta, a következő pártokból állt: goga-cuzisták, codreanuisták és validisták, a lista pedig „Nemzeti összefogás“ cím alatt és a kereszt jellel szerepelt.

Vaida pártjának pedig két kör a jele, neve pedig Román Front.

Ahol ezt a listát egyedül tették le, nevetes számú szavazatot ért el. A nemzeti parasztpárt 7500 szavazatával szemben alig 1000 szavazatot szedett össze.

Csak egyetlen helyen ért el teljes sikert a Román Front listája és pedig Hangu községben, ahol 180 szavazatot kapott.

De tudja-e Vaida annak a „valah“-nak a nevét, aki a lista élén tündükölt?

Engedje meg nekem, hogy közöljem vele: Berku Zalmannek hívják és Sloim Zalman Piatra Neamtban elhunyt cukrásznak a fia.

Ha nem hiszi, rendelkezésére bocsátom születési bizonyítványát.

Vaida igazán a jó fordulatok barátja és be kell ismernie, hogy ez a legsikeresebb, amennyiben inkább, mert hiteles is.

Numerus valachicus Hanguban, Berku Zalman, hoi 1200 valah választó közül 16 zsidó — ez olyan arányszám, amelynek, úgy hiszem, Tzifelsohn rabbi is örvendene.“

„Szabadság“-front Franciaországban

Franciaországban a szélsőjobb oldali pártok megalakították saját gondolkodásukhoz és természetükhöz illő „szabadság“-frontjukat.

Vajon a szabadságjogok hiánya készítette volna a francia jobboldaliakat arra, hogy frontot alkossanak a demokratikus pártok kormánya ellen, mely tudvalegleg éppen a demokratikus szabadságjogok megvédelmezésére alakult?

A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a szélsőjobb oldali frontok szabadságeszménye korántsem a tényleges szabadságjogok megvédelmezésére, hanem ellenkezőleg: a szabadságjogok letiprására és megszüntetésére irányul.

A szélsőjobb oldali pártok nemcsak Franciaországban, de mindenütt szabadság alatt azt értik, hogy szabadon nyomhassák el a néptömegek szabad megnyilvánulását, hogy minden tekintet nélkül gyűrjék diktatúrájuk vasmarka alá azokat, akik nincsenek velük egy nézetben, akik szabadság alatt valóban a szabadságot, vagyis a munkához, a véleménynyilvánításhoz és a kenyérhez való jogot értik.

Amikor tehát a francia szélsőjobb oldaliak szabadságot hirdetnek, ezzel csupán megfélemlítés a céljuk.

Nem valószínű azonban, hogy azok a francia polgárok, parasztok, kispolgárok és munkások, akik a szabadság mellett a legutóbbi választásokon szabad véleménynyilvánításukkal tették hitet, kívánatosnak tartanak ama „szabadság“-gyözelmet, amelyeket a francia szélsőjobb oldali pártok kínálnak nekik.

Ezek a tömegek a német példából jól tudják már, hogy a diktatúrák szabadságeszménye semmi egyéb, mint gatlás nélküli szabadság, a terror szabadsága, mely ellenfeleibe börtönnel, a sajtó- és gyűlékezési szabadság teljes megsemmisítésével fojtja bele a szót.

A franciaországi események, a francia kormány eredményei olyan léggört teremtettek az országban, amely nem sok sikerrel bíztathatja a szélsőjobb oldaliak „szabadság“-frontjának tevékenységét a nagyon valószínű, hogy ez a front egyebet a zavarteltésnél nem igen fog felmutathatni működése folyamán.

Károly királyt a cluji egyetem diszdoktorává avatják

Goga tábornokokból álló választási kormányt sürget

Bucuresti, május 21. (Az Uj Kelet tud.) A Timpul jelentése szerint a király erdélyi utja alkalmából fogadni fogja az összes erdélyi és bánáti falvak küldöttségeit. Az uralkodó kifejezésre juttatta Tatarescu előtt azon óhaját, hogy személyesen tájékozódjék az erdélyi falvak lakosságának helyzetéről. A cluji egyetem otthonának és kulturháza felavatása után, mint megirtuk, a mócvidekre is ellátogat a király. A kormány és a móclakta megyék prefektusai állítólag komoly aggodalommal tekintenek az uralkodó látogatása elé, mert a liberális kormányzás négy esztendeje alatt vajmi kevés történt a hegyvidéki lakosság helyzetének megjavítása érdekében.

A Capitala értesülése szerint az ünnepek alkalmából Károly királyt a cluji egyetem diszdoktorává fogják avatni.

Tegnap számunkban megirtuk, hogy a kormány utjába bizonyos nehézségek gördültek, amelyek átmenetileg ismét felvetették Tatarescu közelebről való lemondásának lehetőségét. A fővárosi lapok jelentése szerint a helyzet tegnap tisztázódott. A kormány főleg külföldről kedvező híreket kapott és így Antonescu külügyminiszter optimizmussal és magabizakodással tett nyilatkozatban foglalhatott állást a külpolitikai kérdésekkel szemben. Használóképpen Dinu Bratianu kitűzhetette elutasításának időpontját. Ma délelőtt a liberális párt vezére és a miniszterelnök még egy utolsó eszmecsere-t folytattak egymással. Tatarescu ismertette az általános politikai helyzetet és a kormány nyári munkatervét. Teljes megállapodás jött létre közöttük abban a tekintetben, hogy a kormány milyen magatartást tanúsítson az esetleg felmerülő politikai problémákkal szemben. Tatarescu azután Antonescu külügyminiszterrel tanácskozott, aki később Dinu Bratianut is felkereste és tájékoztat-

ta őket genfi és párizsi diplomáciai tevékenységével kapcsolatos terveiről. Antonescu egyébként ma az Orient expresszel Genfbe utazott. Utjára Creteanu meghatalmazott miniszter, Ioanid kabinetigazgató és több újságíró kíséri el. Dinu Bratianu vasárnap a Simplonnal Rómába utazik, onnan pedig a franciaországi Roiatba folytatja utját, szokásos gyógykurájának elvégzésére. A liberális pártvezér másfél hónapig lesz távol az országtól.

A Curentul értesülése szerint a banketten, amelyet ma este rendez a cuzista párt Cuza professor tiszteletére, Goga nagyszabású politikai expozét fog tartani. Goga a kormányutódlás kérdésével foglalkozva, választási kormány szükségességét fogja hangoztatni, amely tegye lehetővé a népi akaratának szabad megnyilvánulását. Szerinte a legcélszerűbb volna tábornokokból álló kormányt alakítani, mert ez biztosítaná a választási kormány semlegességét. Ez a kormány aktív tisztekből kinevezendő prefektusok által gondoskodna a rend fenntartásáról és a választások szabad lefolyásáról. A választások után a tábornok kormány azonnal lemondana és átadná helyét annak a kormánynak, amely a parlamentti erőviszonyok alapján alakulna meg.

Bucuresti, május 21. Cămpulung-Uscelban tegnap közéleti választások voltak. A liberálisok 1070, nemzeti parasztpártiak 625 szavazatot kaptak. A többi pártok közös listája 300 szavazatot kapott. A liberálisok valamivel több szavazatot kaptak, mint az utóbbi választásokon. A párt-tagozatot, most Dimitrie Alimanisteanu pénzügyi alminiszter vezeti, egyébként a megye Dinu Bratianu választókerületé volt éveken keresztül. A nemzeti parasztpárt megtartotta szavazatait, a vajdisták kiválása ellenére. Vezetőjük a megyében Ion Mihalache.

Delbos Brüsszelben az új Locarno-paktumról, a német- belga viszonyról és a francia- angol segélynyújtásról tárgyal

„Szabadság“-frontot alakítottak a francia szélső-
jobb oldali pártok

Párizs, május 21. (Rador.) A francia sajtót Delbos brüsszeli utja foglalkoztatja. Az összes lapok hangoztatják, a minél szorosabb francia-belga viszony fontosságát. Delbos és Spaak tanulmányozás tárgyává teszik a két országot érdeklő összes kérdéseket, a multbeli barátság változatlan szellemében. Az új Locarno problémája az, amely a tárgyalások középpontját fogja alkotni — írják a Petit Parisien és az Echo de Paris. Szó lesz német-belga viszonyról és a francia-angol segélynyújtásról is. Megvitatják a világgazdasági konferencia összehívásának lehetőségét is, aminek előkészítésére, mint ismeretes van Zeeland belga miniszterelnök kapott megbízatást.

Párizs, május 21. (Rador.) A francia néppárt közleményt adott ki, amely többek között hangoztatja, hogy a Doriot által május 8-án tett felszólításra, amely a szabadság arcvonalának megalakítását szorgalmazta, a köztársasági szövetségi párt, a francia szociális párt, az agrárpárt és a francia néppárt nevével szélsőjobb oldali alakulatok megbízottjai összeültek tegnap Párizsban. A delegátusok teljes egészében elfogadták a „szabadság-front“ megalakítása érdekében előterjesztett programot, ami azonban mindegyik pártnak felfogásbeli, programbeli és propagandisztikus függetlenséget biztosít.

Az új amerikai gazdasági fellendülés árnypontjai

1937. április vége. „Whither the boom? Whither te strikes?“ Hova fog vezetni az új prosperity-hullám? Hova fog vezetni az új a hatalmas munkássztrájkoknak, melyek Amerika szociális békéjét veszélyeztetik? Ez a két kérdés foglalkoztatja legjobban ez év kezdete óta az Egyesült Államok közvéleményét.

tiszta képet kapjon az, aki csak gyengébb Prosperity! Még soha nép oly gyanakvással, mondhatni félelemmel nem nézett gazdasági fellendülés elé, mint ma az amerikai. Mintha bizony hosszú éveken át tartó gazdasági pangás után nem indult volna meg teljes erővel az üzletmenet, mintha a gyárak nem dolgoznának megint teljes munkabírásukkal! Az emberek félnek a prosperity-től. Félnék attól, hogy rövid ideig tartó föllendülést nyomon fog követni a pusztító infláció és a dollár újabb leértékelése. Félnék attól, hogy a spekuláció megint az 1929-eshez hasonló gazdasági összeomlás felé fogja hajtani Amerikát.

Pedig a föllendülés egyelőre még nem olyan mérvű, hogy máris „boom“-ról lehetne beszélni. Csak az acél- és olajtermelés haladja felül — érthető okokból — az 1929-es termelési nivót, az egyéb ipari termelés még általában távol van az 1929-ben elért nivótól. A foglalkoztatott munkások száma pedig még távolról sem közelíti meg a legutóbbi föllendülés alkalmával elért maximumot. Hatalmas méretű közmunkák és a „polgári munkaszolgálat“ által foglalkoztatott munkások több százezernyi tömege ellenére, a munkanélküliek száma még mindig kb. 8 es félmillió az 1929-iki egy millióval szemben.

Ha a „prosperity“ nem is érte el még az 1929-es nivót, a föllendülés mégis már minden téren észlelhető. Az ipari termelés állandóan növekszik, emelkedik a foglalkoztatott munkások száma, növekednek az ipari vállalatok nyereségei, de emelkednek a munkabérek is.

Ami azonban a gazdasági köröket és hivatalos tényezőket egyaránt aggodalommal töltel, az az árszínvonal állandó emelkedése. A nyersanyagok és elsősorban a gabonafélék és a pamut áremelkedése a Roosevelt-adminisztráció intézkedéseivel könnyen megmagyarázható: a bevetett területek korlátozása, készletek fölétele voltak itt a főtényezők, melyekhez járultak a nem túl jó termések. Azonkívül az újabb gazdasági föllendüléssel járó ipari termésemelkedés szintén a kereslet és az árak emelkedését eredményezte. Hatalmas fegyverkezési programok világszerte, a nyersanyagban szegény államok készletfelfalmozásai szintén hozzájárultak a nyersanyagok áremelkedéséhez, különösen ami a vasat, acélt, a rezet, az ólmot és az ónt illeti.

A nyersanyagok áremelkedése azonban csak egy tényező az ipari cikkek drágulásában. Fokozták ezt az ipari béremelések és a társadalmi biztosítás terheinek növekedése is. A meginduló prosperitás azonban nagy mértékben fokozta az amerikai fogyasztó vásárlóerejét és így a gyárosok az előállítási árak emelkedését könnyen elháríthatták a fogyasztóra.

A folytonos áremelkedés azonban — mint mondtuk — igen nyugtalanítja az amerikai gazdasági köröket és — mint azt Washingtonban folytatott beszélgetéseink folyamán megállapíthattuk — aggodalommal tölti el a hivatalos tényezőket is. Sikertül-e majd megállítani egy nagybömbörvi inflációt, mely a dollár aranyban kifejezett értékét megint megváltoztatná, a font-frank-dollár relációt felborítaná és így az egész világgazdaságra káros befolyással lenne? A washingtoni kormány és az amerikai központi bankrendszer (a Federal Reserve Board) minden lehetőséget megtesznek egy nagybömbörvi ár-és hitel-infláció megakadályozására. Roosevelt nemrégiben kijelentette, hogy az acélárakat tulajdonosoknak tartja, e kijelentés megállította az utban levő tözsdehosszt. Mennyi időre? A Federal Reserve Board szigorúbbá tette tagbankjainak tartalékkövetelményeit. Ezzel a spekulációt igyekszik megnehezíteni. Milyen mértékben lesz ez lehetséges? Ismerve az

AZ EGÉSZSÉG FELÉ
Prof. GIROLAMO PAGLIANO
 FLORENCE-FÉLE
PAGLIANO SZIRUP
 pór és golyócska

növényi anyagokból van összeállítva, a szervezet, a vér és a belek természetes gyors és biztos tehermentesítésére és kitisztítására a legmegfelelőbb kezelést nyújtja. Meggyógyítja a székrekedést. Meggyógyítja és megelőzi az influenzát.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban

amerikaiak veleszületett spekulációs zselét, erre a kérdésre nehéz válaszolni.

A fenti intézkedéssel azonban a hivatalos körök nem akarnak elérni az „olcsó pénz” politikájától, melyet a meginduló gazdasági föllendülés fősegítőeszközeinek tartanak. Csúppán a spekulációt és a „boom”-ot akarják ezzel megakadályozni: ezeknek határai azonban nincsenek — és normális viszonyok között nem is lehetnek — pontosan megjelölve.

Az állami kiadások a másik veszélyes pontot képezik a gazdasági föllendülés „körülbéiben”. A Federal Reserve System elnöke legutóbbi nyilatkozatában az állambüdzsé egyensúlyba hozatalát és ennek elérésére adóemelés javasolt. Az amerikai politikai pártvezetők azonban kijelentették, hogy arról szó sem lehet. Kérdéses azonban, hogy meddig lehet örjási deficittel nyagarányú fegyverkezési programot, hatalmas méretű közmunkákat és munkanélküli segélyeket — infláció nélkül folytatni.

„Államkiadások csak növekedhetnek”: áll ez elsősorban a mai Egyesült Államokra. Roosevelttel újárválasztását igen nagy mértékben a hatalmas közsegélyeknek és közmunkáknak köszönheti. A WPA (Works Public Administration), a FHP (Federal Housing Program), az AAA (Agricultural Adjustment Administration) és a többi közmunka és közsegélyezérv nélkül Roosevelttel győzelme Landon felett nem lett volna oly megsemmisítő.

Ezen kiadásokhoz járulnak a fegyverkezési program terhei. Bármennyire is ellenszenves előttünk szuperlatívuszok használata, rákényszerülünk erre, mikor az amerikai költségvetésről beszélünk. A jelenlegi államháztartási érvben 8 milliárdra fognak rugni a washingtoni kormány kiadásai, ami annyit jelent, hogy a lakosságra fejéenkint kb. 65 dollár szövetségi kiadás járul. Ehhez jönnek az Unió egyes államainak és egyéb közzületek — városok, községek stb. — kiadásai. A per capita kiadások 1928-ban a jelenleginek még a fele, 1916-ban a jelenleginek egy-kilencede voltak. Csoda-e, ha az amerikaiak inflációtól és újabb dollárelértékeléstől félnek?

De nyugtalanságra ad okot a munkáskérdés is. John L. Lewis személyében az amerikai munkásság keménykezű vezetőjét találta aki az utóbbi hat hónap alatt hatalmas lépéssel vitte előbbre az amerikai munkásszervekedést. Szervezete, a CIO (Committee of Industrial Organisation) főbb céljait már el is érte: a kollektív munkásszervezős jogát, a minimális munkabért, a fiatalok munkájának szabályozását és a rövidebb munkahetet az Unió legtöbb államában bevezették már.

Ez az újabb munkásszervezés és annak a munkaadókkal való elfogadtatása sok helyütt csak erőszakkal mehetett végre. A gyárelfoglalás volt a leghatásosabb eszköz. Olyan munkaadók, akik eddig hallani sem akartak a munkásszervezetekről, kapituláltak Lewis előtt.

A gyárelfoglalásokkal szemben igen megosztottak a vélemények. Igen sokan elítélik őket, mint a magántulajdon, a törvény és az államhatalom elleni anarchikus kiróbbanásokat, melynek előbb utóbb polgárháborúra kell vezetnie. Mások viszont csak a munkásság jogos követeléseit elérését célzó „majdnem” törvényes eszközöket látják bennük. A nézetek — és ez tipikusan amerikai — a különböző törvényhozó, végrehajtó és bírói testületekben is megosztottak. Míg az Unió egyes államai — mint pl. Kalifornia és Texas — élesen elítélik e mozgalmat, így elsősorban Washington — többé kevésbé tünik őket.

Inflációtól való félelem és túlzó munkásszervezetektől való aggodalom tehát a meginduló amerikai gazdasági föllendülés legszembetűnőbb árnypontjai. Politikai és társadalmi béke azonban igen gyakran a gazdasági lehetőségektől függ. Különösen áll ez az Egyesült Államokra, melyek még mindig — ha nem is korlátlan, de legalább nagymértékű — gazdasági lehetőségek országa. Nagy gazdasága, természeti kincseinek majdnem kifogyhatatlan mértéke, lakosainak módfelett nagy munkabírása és találmányossága jól fölfegyverzik politikai zavarok ellen.

Miért kellett távoznia
Bledea László dr.-nak Oradea-
Nagyvárad polgármesteri székéből?

Többszáz liberális párttag kérte Bledea menesztését.

Oradea, május 21. (Az Uj Kelet tud.) Oradea város közvéleménye még mindig a város ideiglenes tanácsában bekövetkezett változások és Bledea László dr. interimár bizottsági elnök menesztésének hatása alatt áll.

Az utóbbi időben bekövetkezett támadások után ugyan sokan sejtették, hogy Bledea dr. állása megrendült, de azért senkinek gondolta volna, hogy sor kerülhet a polgármester menesztésére.

Az oradeai városházán bekövetkezett események hátterében rendkívül érdekes villongások és harcok húzódnak meg s a belügyminisztérium rendelkezése tulajdonképpen két éves „csatározásra” tett pontot.

Mosoiu megye — Bledea Jón

Mint ismeretes, a liberális kormány uralomra jutása után, rövid uton menesztették a nemzeti parasztpárti kormány által választott rendes tanácsot és Egry Gergely polgármestert s a város élére „ideiglenes” tanácsot állítottak.

Ez az „ideiglenes” tanács, immár közel négy éve irányítja a város ügyeit s az első periódusban, amikor a polgármesteri székben Mosoiu Tiberius ült, a város közönségének nem is volt oka tul nagy panaszra.

Voltak a tanácsban ekkor is elfogult kisebbségi és zsidó ellenes tanácsosok de Mosoiu Tiberiu dr. minden esetben közbelépett, ha jogtalanság, vagy törvénysértés történt és a lehetőségekhez képest parirozta a kisebbségi lakosság ellen megküszérelt jogtiprást.

Közben azonban az oradeai Jogakadémiát feloszlatták és Mosoiu Tiberiunak menni kellett az Akadémiával együtt Clujra. Állása tehát megürült és hosszas tárgyalások és tanácskozások után, Bledea László dr. oradeai ügyvéd, a liberális párt tekintélyes tagja ült a polgármesteri székbe.

Nyílt titok volt, hogy ezt a választást rengetegen elleneztek, de Bledea dr. ellenfeleit ezuttal sikeresen legyűrte és — interimár bizottsági elnök, polgármester lett.

Allandó igazalmak és ellentétek

Bledea László dr. működése hosszú ideig emlékezetes marad Oradean. A polgármester az első pillanattól kezdve tekintélyes ellenzékkel találta magát szemben és a városi tanácsüléseken példátlan viharok robbantak ki.

Napirenden voltak a súlyos természetű viták, leszavazások és összecsapások és a városi tanács összetételében többször változás is állt be, mert összeférhetlenség címen sok tanácsos távozott.

Senkinek vonta kétségbe, hogy Bledea dr. tisztakezű és korrekt polgármester volt, de magas pozíciójában képtelen volt a kellő hangot eltalálni és sohasem tett tanubizonyoságot taktikai érzékről vagy hajlékonyságról.

A kisebbségi lakossággal szemben álláspontja közismerten elfogult és elutasító volt és ahol lehetett, hátrányt szenvedtek rendelkezései miatt a kisebbségi tisztviselők. Csak legutóbb történt meg, hogy az ő rendelkezésére több érdemes és munkában megöszült zsidó városi nyugdíjastól megvonták a nyugdíjat, noha erre semmiféle jogalap nem volt.

Semmi konstruktív munka

Ezek a vizályok természetesen nem járultak hozzá az ügymenet görüldékenységhoz és Bledea László polgármestersége alatt a város érdekében mit sem tettek.

Néhány ucca aszfaltozásán kívül semmi sem történt, de ezzel szemben bevezették a város olyan törvénytelen adókat, melyek még most sem léphettek törvénybe, mert minden bírói fórum alkotmányellenesnek mondta ki őket.

Bledea László polgármesterkedése tehát egyrészt azt eredményezte hogy a város tanács allandó diszharmóniában kellett dolgozzék, másrészt viszont a város fejlesztése érdekében semmit sem tudtak tenni.

Támadások és beadványok

A polgármester és ellenzéke között időközben szünet nélkül dult az ütközet. Cricou üzemigazgató, Mosoiu miniszter veje allandóan hadilábon állt a polgármesterrel, többször le is köszönt állásáról és csak nagy nehezen tudták kibékíteni.

A liberális párt végrehajtó bizottságának ülésein súlyos szemrehányásokat tettek Bledea polgármesternek és allandó intervenciók folytak menesztése érdekében.

Roppant éles sajtótámadások is megjelentek s amikor Bledea dr. elvállalta a premontréi

rend jogi képviseletét, akkor állítólag meg is bukott s csak utólag vonták vissza az erről szóló rendeletet.

Ez a támadás természetesen méltánytalanul érte az ügyvéd-polgármestert, mert semmi kivétlni való nem lehetett abban, hogy ő elvállalta a premontréi képviseletét, de az ekkor bekövetkezett események mégis jeleztek, hogy Oradea város élére hamarosan más ember kerül.

Legutóbb Bledea és ellentáborra között a végtelenségig kieleződött az atmosféra és akkor a liberális párt oradeai szervezetének több száz, tekintélyes tagja memorandumot küldött Mosoiu miniszterhez, a bihori szervezet elnökéhez és abban kérte Bledea menesztését.

A memorandum szerint Bledea dr. alkalmatlan a polgármesteri méltóságra, összeférhetetlen és ellentéteket szít. Ezenkívül a kisebbségi lakosság körében rendkívüli ellenszenvnek „örvend” és így rajta keresztül a párt népszerűsége szenved csorbát.

Mindezek alapján a memorandumírók Bledea sürgős eltávolítását kérték.

Mikor Mosoiu legutóbb itt volt, elhatározta, hogy véget vet a széthúzásnak és Bledeát menesztí. Most, hogy ez a menesztés megtörtént és a város élére új ember került, a városi kisebbségi lakossága sajnálkozás nélkül bucsuzik az ideiglenes tanács elnökétől s no-

Egy év alatt hét és fél-
százalékkal nőtt Románia
aranytermelése

Románia fél, Oroszország huszonegy százalékát adja a világ egész aranytermelésének

Baiamare-Nagybánya, május 21. (Az Uj Kelet tud.) Az állami és magán aranybányák most fejezték be véglegesen a kimutatást az 1936. évi aranytermeléséről, amely örvedetes fejlődést mutat.

A háboru utáni években az egész világon, de Romániában is nagy súlyt fektettek az aranytermelés fokozására. Ennek rövidesen mutatkozott is az eredménye. A termelés fokozatosan nőtt egy, hogy az utóbbi esztendőben már rekordot tudtak elérni. Igaz azonban, hogy ezt a fejlődést még erősebben lehet volna fokozni, de az eddig életben levő bányatörvény mérhetetlen akadályokat gördített ez elé, mert nehézkes formákat írt elő a kutatási és termelési engedélyek megadására. Az aranybánya érdekeltiségek sorozatos intervenciója végül is az idén elérte azt, hogy új bányatörvényt léptettek életbe két hónappal ezelőtt. Azonban még nem lehet tudni, hogy ennek a törvénynek a gyakorlatban való alkalmazása mennyivel fogja könnyíteni a bányászokdást.

1936-ban 4991 kiló aranyat váltottak be a Banca Nationalánál, amely a világtermelésnek megközelíti a félszázalékát. 1935-ben 4583 kiló aranya volt Romániának. Így tehát egy esztendő alatt hét és fél százalékkal növelték az aranytermelést, ami egyedül a Micanak köszönhető. A Mica és melléküzemei 1935-ben 2843 kiló nemesfémot produkált, míg 1936-ban ezt a mennyiséget 3104 kilóra fokozta. Az állam bányáinál három kiló csökkenés volt. 1935-ben 1043 kilogram, 1936-ban 1040 kiló volt a termelés, amely üzemek szerint így oszlik meg:

Baiamaren a Valea-Rosie-Veresviz üzem 98.926 kg., Dealul-Crucii-Kereszthegeyi üzem 276.048 kg., Cavnica 74.236 kg., Băiut 138.908 kg., Rosie Montana 96.160 kg., Săcărâmb 265.988 kg.

A valea borcutului-borpataki AURUM magánbánya 447 kilóval, a háitai francia bánya 153 kilóval járult az ország termeléséhez, míg a külömbözetet a kisebb bányák adták. Ilyenformán a Mica 62., az állam 61. százalékát adja az ország 1936-os termelésének. Az összes romániai produkció pedig fél százalékát adja a világtermelésnek.

Nagyon kedvező áremelést eszközölt a Banca Nationala az aranyról az utóbbi években. 1935 júliusban még 111.111 lej volt az arany országos ára, amelyhez kétszer emelés folytán 38 százalék prémiumot adtak és ma az arany ára 153.333 lej 33 bani. Ez persze sokban csökkentette az aranycsempészt, de hozzájárult még a hatóságok nagy körültekintése is.

Az emberi szervezetben is van munkamegosztás

Az élő testben minden szerv és az ezen szerveket alkotó millió és millió sejtecske csak azt a munkát képes elvégezni, amire berendezkedett. Vannak izomszövetek, idegszövetek, vérszövetek, csontszövetek, a máj sejtjei, stb., stb., valamint az ezen sejtek által alkotott szövöttek. A szövetek alkotják az idegrendszert, izomrendszert, véredényrendszert, ezektől rekrutálódnak azután az egyes szervek, amelyek mindenike bizonyos meghatározott munkát végez. Most már hogy ennek a komplikáltnak látszó élő gépezetnek hajtó- és mozgató erőt épségben fenntarthatassuk, tökéletes idegrendszerre van szükségünk.

A világhírű Gastro D. gyógyszer, amely kimondottan a központi és a vegetatív idegrendszerre hat, rövid kúra után megszünteti a migréneket, ideges gyomorobjait, álmatlanságot, stb. Sőt 10—15 éves gyomor-, epe-, vese- és májbajokra is kitünő gyógyító hatással van.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

ha közéleti működésének teljes korrektségét sekisem vonja kétségbe, mégis szivesebben látja a polgármesteri székben Fodor Pétert. Ezenkívül a városi tanács néhány unjonnan visszakerült tagja, köztük (Sängeorgeanu Sofronie dr. is mindig jóindulatot tanusítottak a kisebbségi lakossággal szemben és így az új tanács sokkal nagyobb rokonszenvnek örvend, mint az előbbi.

Könyvek
Folyóiratok
Diszertációk

A legmodernebb kivitelben készülnek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyomasztásában Cluj, Str. Baros L. Pop 10. Telefon: 8-61.

Prieto

Valencia országi... Prieto... miniszter... következt... egész nem... laira hárit... szefüggő... sitásokkal... ügyminisz... elegáns ko... sal, minde... ki a spány... tott vélem

— A po... bebizon... hatalmas... fegyver v... gadva, hog... köz ugy a... ben. Ez az... ziva meg... a repülőgé... le. A mi t... lag repül... nem volt... résen, ame... mi vonala... repülőgép... lőraj a szó... golyók eső... Megisméte... néhány h... fronton ar...

— Az e... lők számo... termésete... amelyek u... kat bősége... künk mind... repülőt let... vetni arról... defü és a... fölött rend... felül bebiz... dász-repülő... rjet a hábo... hajlandók... sorozatos... különösebb... mi vadász... sikerült az... az esetek... ni. Eppen e... bázások m... gák és kat... kevés ered... bombázás... főváros sz... pusztulás... nyilvánvaló... lönböztetet... dot illeti, ... háboru dön... gyunk. Ez... el és szám... heten belül... következh... hely közel... leg. Ugy lá... még hosszu...

— Drám... azt is mon... előrelátni a... rünek tünik... ugyanis m... téseket, am... ellenséges... erőfeszíté... nyel, ugy a... Az a kérdé... terland” m... felmentőke... mentumoko... szervezni a...

Prieto, a spanyol kormány hadügyminisztère nyilatkozik:

„Az a fél fog győzni, amelynek hinterlandja megbízhatóbbnak bizonyul“

Még mindig nem lehet előrelátni a spanyol polgárháboru végét

Valencia, május 21. A Moment spanyol-országi munkatársa: Montoro Rivas rendkívül érdekes beszélgetést folytatott Indalecio Prietoval, a spanyol kormány hadügyminiszterével. Midőn a beszélgetés lezajlott, Prieto még a tengerészeti és légügyi-minisztérium elén állott. Az időközben bekövetkezett kormányváltás után az egész nemzetvédelem felelősségét az ő vállaira hárította. Az újságíró kérdéseire összefüggő és izgalmasan érdekes felvilágosításokkal szolgált a spanyol kormány hadügyminisztere, aki egyébként rendkívül elegáns közér, aki természetes ékezetekkel, minden hangzatosság nélkül fejtette ki a spanyol dráma mai helyzetéről alkotott véleményét.

Meg fognak szünni a légi bombázások

— A polgárháboru — mondotta Prieto — bebizonyította, hogy a repülőgép a leg-hatalmasabb és minden mástól független fegyver volt. Általános elvként volt elfogadva, hogy a repülőgép csupán segédeszköz egy a támadásban, mint védekezésben. Ez azonban tévedés. A biscayai offenzíva meghiusult volna, ha azt a gyalogság a repülőgépekkel karöltve folytatta volna le. A mi bilbaói frontunk áttörése kizárólag repülők műve volt. A gyalogságnak nem volt más dolga, mint áthatolni azon a részen, amelyet a repülőgépek nyitottak. A mi vonalainkat teljesen felgöngyölítette a repülőgép-bombázás, míg a második repülőraj a szó szoros értelmében a gépfegyvergolyók esővel árasztották el csapatainkat. Megismételték azt a manóvert, amellyel néhány héttel ezelőtt mi a guadalajari fronton aratuk nagy sikereinket.

— Az ellenséges aviatika sikere a felkelők számos repülőterének köszönhető és természetesen hatalmas repülőrajainak, amelyek úgy együttes, mint izolált akciókat bőségesen tudnak végrehajtani. Nekünk mindenesetre sikerült több ellenséges repülőt leteríteni, s ezalkalommal számot vetni arról, hogy a felkelők a legújabb modelű és legmodernebben felszerelt gépek fölött rendelkeznek. A polgárháboru azonban bebizonyította még egy dolgot: a vadász-repülőgépek nagy fontosságát, amelyet a háboru előtt a szakértők nem voltak hajlandók elismerni. Ha a Madrid elleni sorozatos repülőgéptámadások nem jártak különösebb következményekkel, úgy az a mi vadászrepülőinknek köszönhető, mert sikerült az ellenséges bombavető gépeket az esetek többségében ártalmatlanná tenni. Eppen ezért hisszük, hogy ezek a bombázások meg fognak szünni. Nagyon drágák és katonai vagy morális szempontból kevés eredménnyel járnak. Sajnos, a légi bombázás helyét elfoglalta az ágyuzás. A főváros számára az eredmény ugyanaz: a pusztulás. Katonai szempontból azonban nyilvánvalóvá vált a vadászgépek megkülönböztetett értéke. Ami már most Madridot illeti, nem szabad elfelejteni, hogy a háboru döntő fontosságú periódusában vagyunk. Ez a szakasz márciusban kezdődött el és számolnunk kell azzal, hogy néhány héten belül valóban tragikus momentumok következhetnek be. Ez nem jelenti azt, hogy közeledik a háboru vége. Ellenkezőleg. Ugy látszik, mintha a spanyol dráma még hosszú ideig fog elhúzódni.

Melyik hinterland a megbízhatóbb

— Drámai momentumokról beszéltem és azt is mondtam, hogy még nem lehet előrelátni a háboru végét. Ez paradox-szerűnek tűnik, de mégis így van. Nehéz lesz ugyanis megismételni azokat az erőfeszítéseket, amelyek március óta történnék az ellenséges táborok között. És ha ezek az erőfeszítések nem járnak döntő eredménnyel, úgy a háboru még sokáig eltarthat. Az a kérdés tehát most, hogy melyik „hinterland“ megbízhatóbb: a miénk, vagy a felkelők? Amint ugyanis a drámai momentumokon tülleszünk, alaposan meg kell szervezni a katonailag elfoglalt területe-

ket. Az, akinek a hinterlandja többet szenvedett, ahol a közvélemény ellenállása meggyöngyült, az a fél nyilvánvalóan meggyöngyül a fronton is, tehát kapitulálnia kell.

Bizalom a győzelemben

— Ennek tudata azonban bátorsággal és bizalommal tölt el bennünket. Bizalommal egy győzelem iránt, amely az európai egyensúly győzelme is lesz. S ha mi győzünk, egy független Spanyolország fogja elsősorban Anglia és Franciaország támogatását kérni az újjáépítéshez. Pacifista

eszméinknek megfelelően a világbéke szolgálatába állunk és igyekezni fogunk közreműködni az európai feszültség elsimításában is.

A hadügyminiszter hangsúlyozta végül, hogy a kormánypárt oldalán harcoló pártok, legyenek bármilyen politikai beállítottságúak is, céljuk e pillanatban egy: a spanyol köztársaság megvédése. Győzelmünk tehát nem valamely párté lesz és nem valamely politikai frakció felfogásáé, hanem a spanyol köztársaság diadalát fogja jelképezni.

Csempészüldözés, vagy udvariatlan hatósági beavatkozás?

Furcsa bonyodalom Baia-Mare-Nagybányán a postai csomagok értékkillettéi körül

Baia-Mare-Nagybánya, május 21. (Az Uj Kelet tud.) A többi erdélyi városok mintájára Baia-Mare-Nagybányán is értékkillettéket szed a város a vasuton érkező áruk után. Ugy látszik azonban, hogy Baia-Mare-Nagybánya tanácsa ujtást akar bevezetni és most már nemcsak a vasuton, hanem a postán érkező árukra is kiveti az értékkillettéket. A kereskedők tudomásul is vették a városi tanács döntését, minthogy erre a várost az 1934-es törvény feljogosítja. A kereskedők azonban azt a kérést terjesztették elő, hogy a postán érkező kiüldeményekre a város állapítson meg általányt. A város a kérést elutasította és két tisztviselőt állított a postahivatalhoz, akik az érkező csomagok után a helyszínen szedik be a kétezerleves érték illetéket.

A kereskedők csomagjait rendszerint

inasgyerekek vagy szolgák szokták a postáról kiváltani. Amikor ezek az alkalmazottak elindulnak a postáról a csomaggal, a városi tisztviselők úgy szaladnak utánuk, mintha csempészek lennének és követelik tőlük a 10—20 lejes taxákat. Ha az inasnál, vagy szolgánál nincs pénz, a tisztviselők az üzletig követik őket, ahol, ha a kereskedő nem akar fizetni, áruban viszik el tőlük az értékkillettéket.

A Kereskedők Egyesülete a kérdésben ülést tartott, mely elhatározta, hogy a kereskedők egyénileg fognak kérvényt benyújtani a városhoz, hogy a tanács egyes esetekben állapítsa meg az értékkilletté általányát minedn kereskedőre. A város és a kereskedők között megindult tárgyalások lehetővé teszik, hogy ezt a második megmozdulást most már kedvezően intézze el a városi tanács.

Mi van az ügyvédek nyugdíj-alapjával?

Az oltmegei kamarai dékán feltűnő vádjai az ügyvédszövetség pénzkezelése ellen

Bucuresti, május 21. (Az Uj Kelet tud.) Az ügyvédszövetség központja és az oltmegei ügyvédi kamara között régi konfliktus áll fenn. Nicolae Polihron, a kamara elnöke, évek óta követeli, hogy az ügyvédszövetség pontos számadást adjon költségvetéséről és azokról az alapokról, amelyek azokból a bélyegekből folynak be, amiket minden ügyvédnek meg kell váltania, amikor a tárgyaláson megjelenik, a sorsjáték jövedelméről és az ügyvédszövetség hivatalos lapja jövedelmeiről. A dékán és az ügyvédszövetség között már rég-

óta folyik az eredménytelen levelezés a kérdésben.

Polihron nem jutott be az ügyvédszövetség gyűlésére

A nemrég viharos körülmények között lezajlott ügyvédszövetségi gyűlésen Polihron tárgysorozatra kívánta tűzni a kamarák romanosításának kérdésével együtt a nyugdíj-kérdést is, mert a vidéki kamarákat elkeseríti, hogy

az ügyvédszövetség reprezentációs költ ségekre és szinte miniszteri fizetésekre

re fordítja költségvetését s ugyanakkor hetven éves korban nyugalmába vonuló ügyvédek számára alig jut háromezer lej nyugdíj havonta.

Többen nem is akarják ezt az összeget elfogadni, egy craiovai ügyvéd pedig tintetű módon utasította vissza negyven éves ügyvédeskedés után a megszégyenítő nyugdíjat.

A dékán követelése

Ha Polihronnak sikerült volna behatolnia az Arta kongresszusi terembe, lesújtó bizonyítékokat tárt volna fel, amelyek meggyőzték volna a legtüzesebb nacionalistákat is a kérdés súlyosságáról. Polihron azt akarta kérni, hogy vagy az igazságügyi minisztérium rendeljen el vizsgálatot a nyugdíj-alap kérdésében, vagy pedig az alapot vegye át az állam. Polihron azonban már az ajtóban megakadályozták abban, hogy behatoljon a kongresszusra, amelynek szöszkéről az egész oltmegei ügyvédi kamarát nemzetietlen magatartással vádolták, az ügyvédek zsidóbérenceknek és titkos kommunistáknak minősítették. A megyében természetesen nagy derűtséggel fogadták a szintiszta román megyében szintiszta román ügyvédekért vádat.

Ha itt is, akkor ott is...

A kérdésben az egyik oltmegei ügyvéd most cikket ír a Luptában. Olt megyében soha nem is létezett más ügyvéd, mint román és csak most tettek kivételt egy zsidóval, aki hadiárva volt, mert apja a Iul mellett harcoltban esett el. A kamara most felteszi a kérdést, van-e valami kifogása az ügyvédi kamarának a beiratkozás ellen, vagy sem. Ha kifogása van, törölje olyan módon, ahogyan akarja, de ugyanakkor fogadja el azt a vegyesbizottságot is, mely meg akarja állapítani, hogy mit csinálnak Bucurestiben a kollégák pénzzel.

Szégyenteljes volna, ha román éhenhalna országban, mert elnyomják az idegenek, de

még ennél is sokkal szégyenteljesebb, hogy öreg és tehetetlen ügyvédek éhen haljanak, míg a fiatalok az ő verejtékükből nagy fizetéseket húznak.

Es ekkor önkéntlenül vetődik fel a kérdés:

Vajjon a nacionalizmus Pegazusát elfelejtett istállójából nem csak azért húzták most elő, hogy egy fantasztikus megtévesztési célra használják fel és hogy az ügyvédi kamarák figyelmét a legkényesebb és legfájóbb pontról vonják el?

Az olti ügyvédi kamarával nem jól fogták ki. Az olti ügyvédi kamara tettekkel bizonyította nacionalizmusát és nem alkalmi szónoklatokkal és ez az Olt kiáltja fül-süketítő erővel:

Hol vannak a pénzek?

Az olti ügyvédi kamara naivan úgy hiszi, hogy a nacionalizmusban nem szabad ellentmondásnak lenni. Ha viszont az ügyvédszövetségnek is ugyanez a véleménye, miért fut el Polihron elől, de legrosszabb esetben miért nem javasolja a maga kezdeményezéséből, hogy akár az igazságügyi miniszter, akár a pénzügyminiszter magára vállalja a nyugdíjalapnak ellenőrzését, vagy akár a kezelését? Akkor Olt megyében állítanak fel az első szobrot az ügyvédszövetség számára.

Az érdekes cikket Olim Argus írta alá.

Mérnök! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukción!), francia, angol, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket LEPAGETÓL Cluj, jelezve mely szakma érdekli.

DUNAI UTÁZÁSOK

MFTR HAJÓKON SZEMÉLYHAJÓJÁRAT

Budapestről Wienbe hetenként háromszor, Mohácsra naponként, Esztergomba naponként többször.

Budapesten sűrű helyjáratok és sétahajózás

Fürdő- és üdülőhajókirándulás hetenként kétszer.

Filiéres hajók Pozsonyba és Wienbe. Társasutazások hét országban át.

Budapestről a Felső- és Alsódunára, Személyhajójáratok a Tiszán.

Hajóinkon az utazás: üdülés, pihenés és olcsó szórakozás.

M. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R. T. Budapest, V. Mária Valéria ucca II.

A zsidó tanügyi problémákhoz

— Hozzászólás —

Hálával tartozik a vidéki tanítószakszervezet az Uj Keletnek, amely a minap „Reflexiók a Bánáti és Transilvániai Zsidó Tanítóegyesület közgyűléséhez” címen a nagy nyilvánosság fóruma elé vitte az országrészi zsidó iskolák és tanítók legsürgősebb problémáit. Reméljük, hogy lesznek az országrész zsidóságának előrelátó és lelkiismeretes vezetői, akik immár ismerve a felvetett, égető problémákat, nem fognak azok mellett hallgatagon és tétlenül elhaladni. Különösen reméljük ezt az ortodox és occidentalista irodáktól, amelyek leginkább vannak predesztinálva a kezdeményezés megindítására.

Talán célszerű volna, ha a két iroda — különbeni önállóságuk teljes fenntartása mellett — közösen járna el legalább azon két nagy kérdés ügyében, amely mindkét árnyalatu zsidóságot egyformán érinti, még pedig a tanítói utánpótlás és a tanítói nyugdíj problémájában.

Itt minden elmulasztott napért kár. Mert mindkét ügy oly természetű, hogy azok megoldása esetén is, látható eredmény csupán évek után lesz elérhető. Mert ha a tanítóképzés ügyét nyomban is elintézik, még akkor is eltart legalább négy évig, amíg a felállítandó képzőből kész, okleveles tanítók kikerülnek, holott máris van reáuk szükség! Ugyanígy természetű a nyugdíjkérdés is. Csak most kezdjük meg a nyugdíjalap gyűjtését, holott máris vannak tanítók, akiknek nyugdíjaztatása aktuális!

Fölötte nagy szolgálatot tett az említett cikk írója azzal is, hogy mind a hitközségek, mind a tanítók figyelmét felhívta azon igen fontos körülményre, hogy Din-Tóra szerint a hitközségek kötelesek a vélegesített tanítóknak nyugdíjat adni! Ugyanis a zsidó tanító nem szívesen indítana pert világi bíróságoknál nyugdíja ügyében. De senki sem veheti tőle rossz néven, ha a kérdést egy besz-din elé viszi. Itt pedig nyert ügye van. Igaz, hogy a din-Tóra szerint a nyugdíj nagysága nincsen limitálva, ellenben tudjuk, hogy ennek megállapítása mily módon történik. A besz-din megvizsgálja a kérdéses hitközség anyagi teherbíróképességét, éppúgy az illető tanító anyagi helyzetét is és ezeknek alapján biztosítja a tanítónak oly nyugdíjat, amely a létminimumot eléri. De a hátrány mellett van ezen eljárásnak a tanítóra nézve egy nagy előnye is. Még pedig az, hogy a besz-din még azon esetben is megítéli az említett — előre nem tudható mekkora — nyugdíjat, ha a tanító nem is fizetett be a nyugdíjalapra! Már pedig a legtöbb tanító ezen kategóriába tartozik, mert hiszen a hitközségek nem is kérték tőlük a nyugdíjalapra való befizetéseket.

Vizont, ha már most a din-Tóra szerint a hitközségek így is úgy is kötelesek a tanítóknak nyugdíjat adni, úgy mindenesetre jól tennék a hitközségek, ha a tanítók fizetéséből a nyugdíjalapra bizonyos összegeket levonnának, ami ellen a tanítószakszervezet bizonyára nem tiltakozna.

Ugyancsak aláírtam a cikkíró F. L. azon megjegyzését, hogy a Tanítóegyesület közgyűlése nem volt kellőképpen előkészítve. Az előkészítés az egyesület alapszabályai szerint az egyesület előjárósági hatáskörébe tartozik. Ez azonban oly időre hivatott össze — vasárnap reggel félkilencre —, amikor a távolabb lakó előjárósági tagoknak, a szombat megszégése nélkül, lehetetlen volt megjelenniük. De ettől eltekintve sem volt sok értelme ezen előjárósági gyűlésnek, mert másfélórával a közgyűlés előtt már áru-

sem lehetett volna életbevágó kérdéseket megtárgyalni és azokban határozni. Már pedig sok mindenben célravezető határozatokat lehetett volna hozni, ha az előjáróság idejében egybe lett volna hívva, aminek az alapszabályok értelmében különben is minden ügyedében meg kellett volna történnie. Például. Nagy sebtiben az elnök bizottságokat és körzeteket alakítani indítványozott, amely indítványok határozatba is mentek, anélkül azonban, hogy eme körzetek és bizottságok a működésükre nézve bármely direktívákat kaptak volna. Erre annál is inkább lett volna szükség, mert utána nézve az alapszabályokban, ott sem találtam megállapítva a

körzetek és bizottságok jogait és kötelesegeit. Reméljük, hogy ez legalább utólagosan meg fog történni, hogy a körzetek és bizottságok működésének módja a képviselőtestület által rövidesen meg lesz határozva.

Az előkészítés hiányos voltának kell tudni azt is, hogy az u. n. Comitetul cenzorilor nem tett jelentést a közgyűlésnek a számadásról és a jövő évi költségvetés nem is lett egyáltalán előterjesztve, holott az alapszabályok mindezt előírják. Ugyanezt lehetett észrevenni az új vezetőség választása alkalmával is, amidőn négy elnök lett megválasztva, holott az alapszabályok csupán 2-3 alelnököt írnak elő.

Mindez azonban nem zárja ki azt, hogy az újonnan megválasztott régi vezetőség a következő évben ne végezhetne produktív munkát, amint hogy az idei közgyűlés is hasznos munkát végzett. Szerény megjegyzéseimmel is ezt szeretném elősegíteni. (M. L.)

KÖZGAZDASÁG

A minimális adóval sújtott részvénytársaságokat mentesítette a pénzügyminisztérium a komplementáris adó alól

BUCURESTI, május 21. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium a részvénytársaságok adókövetésével kapcsolatban a következő körrendeletet intézte a pénzügyigazgatóságokhoz:

Mindezen részvénytársaságoknál, amelyek mérlegszerinti alaptőkéje, az összes tartalékokat beleszámítva, nem haladja meg az ötmillió lej, s amelyek az egyenesadótörvény 39. szakasza értelmében minimális adót kell fizessenek, az 1937-38 költségvetési évre kivételesen nem fogják a komplementáris adót is felszámítani.

Csak akkor engedélyezik iparvállalatok alapítását, bővítését és áthelyezését, ha az alapító kötelezettséget vállal az alkalmazandó személyzet nemzetiségi megoszlásáért

Bucuresti, május 21. (Az Uj Kelet tud.) Amikor arról hallottunk, hogy a kormány rendeltörvény formájában óhajtja szabályozni az ipari kartellek működését, alig ha gondoltunk arra, hogy az új törvény is a nemzeti munkavédelmi elgondolások közismert irányvonalába fog esni. Azok az újabb rendelkezések azonban, amelyeket az iparügyi minisztérium ennek a rendeltörvénynek az alapján kiad, arra engednek következtetni, hogy a kormány ezzel a törvénnyel új irányt szab a nemzetiségi kérdés alkalmazásának.

Pop Valer miniszter két nappal ezelőtt adta ki a törvényre való hivatkozással azt a rendelkezést, amely az új iparvállalatok alapítását szabályozza. Ez a rendelet szövege szerint a következőképpen hangzik:

Az ipari és kereskedelmi minisztérium az 1937 május 10-én közzétett kartellszabályozási és ellenőrzési rendeltörvény 24.

szakaszára hivatkozva, amely új iparvállalatok alakítására, és áthelyezésére szóló engedélykéresekhez csatolandó technikai, gazdasági és pénzügyi adatok közlését írja elő, elrendeli a következőket:

1. szakasz. Új iparvállalatok alakítására szóló engedélykéresek a minisztérium ipari igazgatóságánál nyújtandók be és melléklendők két példányban a következő okmányok és adatok:

- a) a létesítendő iparvállalat tervei és tervezetei, a hely megjelölésével;
- b) a gépek rajzai, fényképei és leírásai, működési módjuk megjelölése, termelésük, valamint a balesetek megelőzésére vonatkozó védőkészülékek és intézkedések leírása.
- c) a felhasználandó nyersanyagok és fűtőanyagok megjelölése;
- d) a gyártmányok megjelölése és minőségek feltüntetése;
- e) a vállalat által az alkalmazottak ügyében vállalandó kötelezettség feltüntetése.
- f) a kérelmező, illetve gyáralapító technikai és pénzügyi képessége, valamint mindazoké, akikkel kapcsolatban fenn tartani.

2. szakasz. A minisztérium bárminő

egyéb adatot is bekérhet, ha annak szükségét látja.

3. szakasz. Ugyanezen adatok és okmányok csatolandók a gyáranyagbővítési vagy áthelyezési kéresekhez is.

4. szakasz. A fentebbi kérések a minisztérium mellett működő iparügyi bizottság véleményezésének lesznek alávetve.

Az iparügyi bizottság a következőket fogja szem előtt tartani:

- a) a belföldi termelés helyzete és kapacitása a belföldi fogyasztáshoz és exportlehetőségekhez viszonyítva;
- b) az a szerep, amelyet a létesítendő iparvállalat tölthet be a nemzetvédelem vagy az ország általános érdekei szempontjából;
- c) a személyzet megjelölése, kategóriánként és nemzetiségienként, mely személyzet alkalmazására az alapító kötelezettséget vállal;
- d) a belföldi nyersanyagok használatával kapcsolatban mily mértékben tudja a gyár a külföldi nyersanyagot kiszorítani;
- e) a felállítandó gyár mennyiben jelent a racionalizálás tekintetében haladást;
- f) a választott hely, ahol az üzem működni fog, mennyiben felel meg a lokális valamint a nemzetvédelmi és országos gazdasági érdekeknek.

5. szakasz. A fenti rendelkezés értelmében gyárnak minősítendő minden oly ipari alakulat, vagy vállalkozás, amely egy nyersanyagot, vagy bármilyen felkészítésműtelt az átalakítás révén nagyobb értékű cikké alakít át, amennyiben a vállalat keretei meghaladják az 1936 április 30-i, kis ipar képzettségére és gyakorlására vonatkozó törvény 151. szakaszában írt kereteket, tehát 10 alkalmazottnál, vagy 20 lóerőnél többet foglalkoztat.

Megszilárdult az értéktőzsde. A bucuresti értéktőzsdén éppúgy, mint a magánforgalomban szilárd tendencia uralkodik. Május 20-iki árfolyamok: Renta impropietárii 52-52 egyenyed, ugyanaz örökjárdék 49 és fél, Impr. de stabilizare 56 egyenyed, Renta inestr. kis címletek 70 és fél, nagy címletek 72, Renta consolid. 3 százalékos 31. adóban 33 egyenyed, Renta neconvertibila 72. Bankpapirokban gyenge érdeklődés mellett az árfolyamok tartottak. Bancaat kurzusa 4800-ról 4770-re esett vissza, többiek változatlanok, Româneasca 415-420, Creditul Industrial 620-625. Petroieumpapírok szilárdak, Astra Romana 1093-ról 1120-ra emelkedett, Steaua Română 570-575, Creditul Minier 302, Redeventa 170. Az ipari papírok közül a Mica változatlanul 1705. Letea 8000, Resita 610, Dermata 250-255. Biztosítási papírokban nincs üzlet, árfolyamok változatlanok, Dacia Romaniaa 5010, Nationala 225, Generala 1080, Agrifon 285, Steaua României 705, Franco Romana 180, Asigurarea Românească 5010. Szállítási papírok tendenciája szilárdul.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

R. S., Sibiu. Sajnos, nincs tudomásunk ilyen iskolák létezéséről.

G. J., Marghita. Nb. sorait, valamint a be- küldött lappéldányt rendeltetési helyére juttattuk.

Lion Feuchtwanger: A hamis Nero. „A zsidó háború” és a „Rónai zsidó” után Feuchtwanger új könyve „A hamis Nero” új élmény és új megrázó szenzáció. — A hatalmas kötet 410 lap 132 Lei Lepagenán Cluj. — Postán utánvétellel.

A Keren Kajemet újból kiadja a jelszót: Fel Felső-Gallileába! A Hula környéke körül a telepítéseknek virágzó koszoruját akarja megteremteni, egy összefüggő zsidó területet Daganjától Mentulláig. Ez a leghatásosabb felelet Erec Jisráél földarabolásának tervére.

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár
az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, füzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár
modern magyar-újhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kaptható az

Uj Kelet kiadóhivatalában
Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Titulescu Bu

mert tanu les
köté

Bucuresti, május 21
mert Titulescu volt
égén Bucurestbe jön
Simone Tabacovicinak
fia lányának, aki
májusban esküszik m

U a Duc

Drăganu Nicolae

Cluj-Kolozsvár, m
nd.) Alig telt el
halálgrás óta és u
ettek el a Duca uc
ördélyi Biztosító ép
etéről.

Pénteken délelőtt
össé a szom
ett ház előtt. Epper
ett oda az egytem
terrel az élén egy
ekből álló társaság,
towicz lengyel író
dást tartott, a p
kában levő lakásár
egy nagyobb meglep
áltak és a kups kij
medhet be az épüle
sz volt az oka, hogy
sz öngyilkosság ujáb
1 éves leány, aki
vált.

A szerencsétl
szelött vetette le ma
etéről. A déli órák
térén és a Duca ucc
al az újabb halálgr

Nagy t
helyszíne

Nagy tömeg szoro
öngyilkosság után a
mük udvarán és sz
leány összelapított
terétén összezútot
Mária, orrán, szája
ban ömlött a vér, a
folyva, bekanyarod
olyóba.

Rövid idő múlva
Constantinescu első
és közvetlenül utána
és kvesztor dr. Ma
sérletében. A szeren
halott volt.

A hatóság embe
nyomozást az öngy
ébre. A negyedik em
grójánál megtalál
cipőjét és kalapját,
mellé helyezett, m
rendezte volna el ö

A ház lakói
leány 12 óra felé le
leti folyósón. Nem
látásból ismerték és
ban lakó dr. Dragar
leánya. Délben, mi
szóra várt volna, m
pőjét, kalapját, ma
lton. A zuhanó k
tűtődött az udvar k
csak nemrég volta
tanásnak, rémülten
Az udvar közveté
tötták meg a ház u

A hatóság embe
öngyilkos leány zs
mul Jancu nevű
Beke József orest
írta. Ez utóbbi a
zának. Ebből a
derült ki, hogy mi
fiatal leányt.

Miért let

A hatóság embe
mesterék azt a fé

— A boldogsá
Mária. (Asszonyok
életbölcsesség, sz
106 lej Lep
vétel. Kérjen ing

Titulescu Bucuresztbe jön, mert tanu lesz egy házasság- kötésnél

Bucureszt, május 21. Az Adeverul jelentése szerint Titulescu volt külügyminiszter juniusban Bucuresztbe jön. Titulescu vőfélye lesz a román Tabacovicinak, a CFR elnökgazga-
gja lányának, aki Cristorian gárdatisztel
májusban esküszik meg.

betegségéig, ahonnan délben 12 óra felé
tért haza és egyenesen a negyedik emeletre
vette utját.

Munkatársunk érdeklődésére a betegsé-
géről azt a felvilágosítást adták, hogy meg-
vizsgálták a leányt és megállapították, hogy
súlyos gyomorbetegségben szenved. A nyomozás
most azt igyekszik kideríteni, hogy vajon a
betegsége miatt határozta el magát az öngyilkosságra Molnár Mária, vagy pedig egyéb
oka volt annak, hogy a 21 éves leány levette
magát a negyedik emeletről?

Van egy körülmény, amely eddig még nem
tisztázódott ugyan, de amely valószínűleg
több világgosságot deríthetne a leány öngyilkossá-
gára. Mint később kiderült, találtak nála
egy harmadik levelet is, amelynek tartalmát
a nyomozó hatóságok eddig még ismeretlen
okból nem közölték a nyilvánossággal.

közömbös megismétlődő bugás azt jelenti,
hogy a hívott szám készüléke cseppet. Jelzi
a felhívást. Ennél erősebb és gyorsabb egy-
másutánban ismétlődő bugás arról értesít,
hogy a kívánt szám foglalt, más vonal beszél
vele. Három gyors egymásutánban elhangzó
rövid bugás azt jelzi, hogy a tárcsázott szám
nem létezik, vagy pedig olyan vonalat kap-
csoltunk, amelyen nem működik készülék. Ez
az ugynevezett holt vonal. Miután meggyő-
ződünk arról, hogy a számban nem téved-
tünk, tárcsázzuk le a központ felvilágosítá-
sokat adó osztályának számát — 03 — s itt vá-
laszt kapunk arra, hogy mi történt az illető
szám készülékével.

A legjelentősebb az összes utasítások kö-
zött s amint a tapasztalat mutatja, ezt hagy-
ják a beszélők figyelmen kívül, hogy mind-
addig nem lehet tárcsázni, míg a bugást nem
halljuk.

Egy hét múlva már csak önműködő telefon-
nal fogunk beszélni s azt hisszük, sokaknak
használtunk a fentebbi „leckével”.

Pápai Béla többszörösen büntetett asztalossegéd volt Léb Miksa merénylete?

Cluj-Kolozsvár, május 21. (Az Uj Kelet
tud.) A rendőrség széleskörű nyomozása, me-
lyet napok óta folytattak Léb Miksa merény-
lőinek kézrekerítésére, a jelek szerint er-
edménnyel járt. Draghiciu rendőrigazgató,
Pardi, Diosan és Nagy detektívek eddigi
nyomozásuk eredményeképpen tudni vélik,
hogy a merényletet Pápai Béla szatmári ille-
tőségű, többszörösen büntetett asztalossegéd
követte el, aki nemrégén töltötte ki fogház-
büntetését a Rózsa drogériában elkövetett
betörése miatt. Kiszabadulása után azonnal
munkához látott és Precup tanárnál követett
el betörést. Állítólag innen lopta azt a revol-
vert, amellyel néhány nappal később meg-
sebesítette Léb Miksát. Pápai Béla a Léb
Miksánál elkövetett merénylet után elmen-
kült a város területéről. A nyomozó hatósá-
gok országos körözést rendeltek el ellene és
remélik, hogy hamarosan sikerül letartóztat-
niok a rovtomtultu asztalossegédet.

Ujra megváltotják a deviza- rendszert

Bucureszt, május 21. (Az Adeverul úgy ér-
tesül, hogy a kormány újabb változást akar
eszközölni a jelenleg érvényben lévő deviza-
rendszeren. Az erődevizájú államokkal meg-
akarják szüntetni a kliring egyezményeket.
Már folyamatban vannak a tárgyalások, új
egyezmények megkötésére. Az új rendszer
meg akarja akadályozni, hogy Románia tul-
zott mértékben kössön kereskedelmi ügyle-
teket gyengedevizájú államokkal.

A Keren Kajemet a zsidó nép életének
sorsdöntő órájában lát hozzá Erec Jisrá-
él egy új, fontos területének a megváltá-
sához és kolonizálásához.

Minden zsidónak kötelessége segítséget
nyújtani e nagy nemzeti terv megvalósí-
tásához.

Adományozzátok Erec Hale földjének
megváltására.

Ujabb halálugrás Duca ucca 1. szám alatti bérpalotából

Draganu Nicolae főpolgármester szobalánya levette magát a negyedik
emeletről és szörnyethalt

Cluj-Kolozsvár, május 21. (Az Uj Kelet
tud.) Alig telt el néhány nap Utó Margit
halálugrása óta és ujabb öngyilkosságot kö-
vetett el a Duca ucca 1. szám alatti Első
Központi Biztosító épületének negyedik eme-
letről.

Pénteken délelőtt 12 órakor nagy tömeg
gyűlt össze a szomorú népszerűsége szert
ház előtt. Eppen ebben az időben érke-
zett oda az egyetemről Draganu polgármes-
terrel az élén egy kisebb román előkelősé-
géből álló társaság, amely Kazmiera Illako-
wicz lengyel írónót, aki az egyetemen elő-
adást tartott, a polgármesternek ebben a
szobában levő lakására kísérik. A társaság
legnagyobb meglepetésére a kaput zárva ta-
lalták és a kupa kijelentette, hogy senkit sem
engedhet be az épületbe. Mint kiderült, ennek
ok volt az oka, hogy még az udvaron feküdt
az öngyilkosság ujabb áldozata, Molnár Mária
21 éves leány, aki Draganu r szobalánya
volt. A szerencsétlen leány néhány perccel
előtt vetette le magát a ház negyedik eme-
letről. A déli órákban nagyforgalmu Unirii
úton és a Duca uccában percek alatt terjedt
az ujabb halálugrás híre.

Nagy tömeg az öngyilkosság
helyszínén

Nagy tömeg szorongott közvetlenül az öngyilkosság után a bérkasárnya aránylag
szűk udvarán és szemléltek a szerencsétlen
leány összelapított holttestét. Az udvar kö-
zeletén összegyűjtött arccal feküdt Molnár
Mária, orrán, száján és fülén vastag sugár-
nyaló ömlött a vér, amely egy patakba össze-
gyűlt, bekanyarodott a közelben levő le-
lyóba.

Rövid idő múlva megjelent a helyszínen
Constantinescu első kerületi rendőrkapitány
közvetlenül utána dr. Nastase Virgil helyet-
tes kvestor dr. Maior kerületi tisztiorvos ki-
értekezésében. A szerencsétlen leány ekkor már
halott volt.

A hatóság emberei nyomban megkezdtek a
nyomozást az öngyilkosság okának kideríté-
sére. A negyedik emeleten a folyósó egyik ki-
grógnál megtalálták az öngyilkos leány
cipőjét és kalapját, amelyet szépen egymás-
mellé helyeztek, mintha csak szekrényében
szándékozta volna el őket.

A halálugrás borzalmas percei

A ház lakói közül többen látták, amint a
leány 12 óra felé le-felsétált a negyedik eme-
letről folyósón. Nem gondoltak rosszra, mert
Molnár Mária ismerték és tudták róla, hogy a ház-
ban lakó dr. Draganu főpolgármester szoba-
lánya. Déliben, mintha csak a déli harang-
szóra várt volna, Molnár Mária levette ci-
pőjét, kalapját, majd átvette magát a kor-
látot. A zuhanó test hatalmas csattanással
elődőtt az udvar közvetébe. A lakók, akik
csak nemrég voltak fültanui hasonló csattan-
ásnak, rémülten tódultak ki a folyósóra.
Az udvar közvetén aztán elborzadva pillan-
tolták meg a ház ujabb halál áldozatát.

A két levél

A hatóság emberei két levelet találtak az
öngyilkos leány zsebében. Az egyiket Ema-
nuel Jancu nevű repülőkatona, a másikat
Beke József orostei-szászvárosi fiatalember
talalta. Ez utóbbi a végéne volt Molnár Má-
riának. Ebből a két levélből azonban nem
kiderült ki, hogy mi készítette öngyilkosságra a
 fiatal leányt.

Miért lett öngyilkos Molnár Mária

A hatóság embereinek Draganu főpolgár-
mesternek azt a felvilágosítást adták, hogy

— A boldogság iskolája. Irta: (Arányl
Mária. (Asszonyok tanácsadója a rádióban.)
Széltőlcsesség, szerelem, örök ifjúság titka
106 lej Lepagenál Cluj. Postán után-
vetél. Kérjen ingyen újdonságjegyzéket.

szobalányuk tegnap délután azzal ment el
hazuról, hogy a varrónőjénél van dolga. Leg-
nagyobb meglepetésükre a leány nem tért
haza éjszakára, hanem csak reggel állított be.
Ekkor azt mondta, hogy rosszul lett és ezért
nem tudott hazajönni. Gyomorfájásokról pa-
naszkodott, mire dr. Draganuék elküldték a

Mohamed születésnapján

Hitler és Mussolini képeivel díszítik fel Palesztinában
kirakataikat az arab kereskedők

Jeruzsálem, május 21. Ma, szombaton ün-
neplé a mohamedán világ Mohamed születé-
sének évfordulóját. A mohamedánoknak ezt
a nagy egyházi ünnepét Palesztinában is fé-
nyes keretek között fogják megülni. Az üzle-
tek zárva lesznek. Az arab lakosság virá-

gokkal és zöld galyakkal díszíti fel házait
és üzleteit. A fellebörgözött kirakatokban,
mint a Reuter tudósítója jelenti, mindenütt
Hitler és Mussolini képei láthatók. A ható-
ságok nagyarányú előkészületeket tettek az
esetleges rendbontások megakadályozására,

Bucuresztben maximálták az élel- micikkek árait

Az összes üzletek kirakataiban kifüggesztették az új egységárakat.
További lépéseket akar tenni a kormány a spekuláció letörésére

Bucureszt, május 21. A spekuláció megfé-
kezése érdekében hozott első intézkedések
nem jártak a várt eredménnyel. Ezért a kor-
mány újabb intézkedéseket kíván tenni,
amelyek között a legfontosabb a maximális
árak bevezetése lenne. Mint a Lupta érte-
sült, Barca belügyi államtitkár és Donescu
fővárosi főpolgármester ebben a kérdésben

hosszabb megbeszélést folytattak egymással.
A bucureszt kereskedelmi kamara összeál-
lította az elsőrendű szükségleti cikkek egy-
ségáraiból az első táblázatot. A táblázatot az
összes üzletek kirakataiban kifüggesztik és
ebben is felhívják a lakosság figyelmét, hogy
az egységáraknál magasabb összegeket ne
fizessenek az árúért.

Hogyan kell tárcsázni?

Hasznos utasítások az önműködő-telefon működésbe lépése előtt.
Közel ezer számot átkapcsoltak már az önműködő központhoz

Cluj-Kolozsvár, május 21. A Telefontársaság
a hét elején megkezdte az önműködő ké-
szülékek fokozatos üzembehelyezését és a mai
napig már közel ezer önműködő telefont kap-
csoltak már be. A telefonelőfizetők fele tehát
már vigan használja új készülékét. Egyelőre
még bizonyos mértékben megnehezíti a hasz-
nát, hogy az új telefonkönyvet még nem
küldötték széjjel és így azok, akiknek készü-
lékét már üzembehelyezték, nincsenek tisztá-
ban vele, hogy üzletfeleiknek, ismerőseiknek
mennyi az új száma. A jövő péntekig az ál-
talanos üzembehelyezés napjáig már az összes
készülékeket összekapcsolják az új központ-
tal s május 29-ével, szombattal véglegesen
megszűnik Cluj-Kolozsváron a régi, elavult
kézitelefonszámok minden hibájával, kényel-
metlenségével és veszélyességével.

Kioktatják az előfizetőket

A fokozatos üzembehelyezés alatt a társa-
g tisztviselői járták végig az előfizetőket s
mindegyiknek gyakorlati előadás keretében
mutatták be, hogyan kell tárcsázni s az
önműködő telefont, hogyan kell tárcsázni s az
összes, az új telefont kezelésével kapcsolatos
dolgokat. Egyidejűleg izléses filzetéseket is
adnak az előfizetőknél, amelyben minden
benne foglaltatik. A városban azonban nem-
csak az előfizetők használják a telefont, ha-
nem igen sokan, talán még többen vannak
olyanok, akik nem rendelkeznek saját tele-
fonnal, de azért minduntalan használják a
a távbeszélőt. Főleg ezekre gondolunk, ami-
kor pontosan ismertettük az önműködő tele-
fon kezelésének módjait. Egyébként a
Telefontársaság is főleg ezekre gondolt, ami-

kor az önműködő rendszer bevezetésével egy-
idejűleg egyelőre harminc nyilvános önmű-
ködő állomást állított fel a város különböző
részein.

Mindenesetre jól jegyezzük meg az alábbi
utasításokat, mert csak ezek pontos betar-
tása mellett kaphatunk minden tekintetben
megfelelő, zavaralan telefonszolgálatot.

Mielőtt a kívánt számot tárcsáznánk, le-
emeljük a kagylót s csak miután bugó han-
got hallottunk, fogunk neki a szám formálá-
sának — természetesen anélkül, hogy a kagyló
visszatennék a villára. Ha nem hallatszik a
bugó hang, tegyük vissza a villára a hall-
gatót s egy-két perc múlva ismét próbálkoz-
zunk. Ha ekkor is elmarad a hang, ez azt je-
lenti, hogy készülékünk hibás. Ilyen esetben
azonnal értesítjük a központ hibakereső osz-
tályát.

Miként történik a tárcsázás?

Amint a hallgatót felemelve, jelentkezett a
bugó hang, megkeressük a kívánt szám első
számjegyét a forgó számkoronon, beleakasz-
zuk ujjunkat s a számot lehuzzuk a tárcsa
első részén levő akasztóig. Itt elengedjük a
korongot, amely önmagától ugrik vissza ere-
deti helyére. Ugyanígy járunk el a többi
számmal is, míg mind a négy számmal nem
végeztünk. Ha észrevesszük, hogy tárcsázás
közben hibát követtünk el, tegyük vissza a
kagylót s néhány másodperc múlva kezdjük
meg ismét a szám kiformálását.

A különböző jelzések

Amint a hívott számot letárcsáztuk, ismét
különböző jeleket hallhatunk. Egyenlő idő-

Codreanu Cornel tárlata

*

A vármegyei üvegtermében a napokban nyílt meg a jönevű erdélyi festőművész: Codreanu Cornel tárlata.

Hosszu évek pihenője után most ezen a kiállításon vonultatja fel Codreanu legjobb műveit, amelyek színben, témában, a megcsinálás szoliditásában a tehetséges művész kiteljesedését, gazdag érettségét bizonyítják.

Codreanu nem jár járátlan és meglepő utakon, de talán éppen ezért minden művén a természet legtisztább, legderűsebb hangulatai és színei ömlenek el.

Minden képét a kompozíció hibátlanlansága, az ecsetkezelés fölényessége, a szolid tudás jellemzi. Színei ragyognak, semmi homály, semmi zavaró hangulati elem nem rontja meg tájköltészetének összhangját.

Aki a képeken nem elvontságokat, nem különösebb problematikát keres, hanem a szem gyönyörét, a természet vidám gazdagságának visszfényét akarja megtalálni, az Codreanu képei előtt a legteljesebb elégedettséggel fog megállani.

Palettája szinte kifogyhatatlannak látszik a színek bőségének és szórakoztató játékának kifejezésére. Codreanu nem tévotvó, nem önmagát hajszoló művész: felkészülten és a megoldás biztonságában rögzíti le vásznaira impresszióit, melyek, bár egységes szemléletre vallanak, mégis változatosak, gazdagok s üdőséget, forró természet- és tájszeretettel lehelnek.

Termésének, képeinek nagyszáma is azt bizonyítja, hogy számára az egész környező világ az alkotás alkalmát jelenti s hogy amikor a természetet akarja kifejezni, egyben önmagát fejezi ki.

A tárlat egész nap nyitva van és díjtalanul megtekinthető. Melegen ajánljuk az érdeklődő közönség figyelmébe. (s)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Szerdai premier: San-Francisco réme. Izgalmas kalandfilm. Fősz.: James Cagney.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

3 filmszenzáció egyszerre: I. Orczy báróné regénye után: A fekete szoba titka. Boris Karloff izgalmas bűnügyi regénye. II. Stan és Bran a sivatag fil. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 óraker.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

NE HIGYJ A FERFINEK. Clark Gable, Joan Crawford és Franchot Tone szuperszáger. Történelmi Londonban, Párizsban és a Rivierán. Rendezte W. S. Van Dyke. Pesten az év legnagyobb sikere volt.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:

Kettős műsor: I. Pullmann 12. Izgalmas bűnügyi film. II. Shirley Temple legbájosabb filmje: Szegény gazdag lány. 3, 5, 7, 9 óraker.

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökn, pénteken, szombaton és vasárnap két világszenzáció: I. Kopperfield Dávid. Megható társadalmi dráma. Kolozsváron utóijára. Fősz.: Lionel Barrymore és Magda Ewans. II. A hazaáruló. Az évad legnagyobb háborús és kémfilmje. Fősz.: Nagy Kató és Pierre Richard. III. Híradó.

(1937) (1937)

Közgazdasági LEXIKON

Irtá: Dr Heller Farkas egyetemi tanár. 498 lap, füzve 248 lej, nyersvászonkötésben 290 lej

Lepage-nál Cluj

Postán utánvétell.

SPORT

Radó Ernő nevére örökös vándor teniszkupát alapít a Haggibbor

Bucurestibe költözött a Haggibbor ügyvezető elnöke

Cluj-Kolozsvár, május 21. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor sportegyesület vezetőségét elnökének, Erős Vilmos dr-nak távozása után újabb súlyos veszteség érte. Ezúttal Radó Ernőt, az egyesület éveken át legagilisabb vezetőjét, aki az utóbbi időkben az ügyvezetői tisztet töltötte be a cluj-kolozsvári zsidó sportegyesületben, professzionális érdekei arra kényszerítették, hogy Cluj-Kolozsvártól megválték és a fővárosba költöztek.

Radó Ernő ott volt a Haggibbor bölcsőjénél és hosszú éveken át minden szabadidejét a Haggibbornak szentelte. Tekintettel Radó Ernő érdemeire, amelyet a Haggibborban való tevékenységével szerzett, a vezetőség elhatározta, hogy nevét olyképpen örökíti meg, hogy nevére örökös teniszkupát alapít, minthogy Radó Ernőnek, amellet hogy az összes sportágakat szerette és érdekeikben szívesen tevékenykedett, a tenisz volt a kedvenc sportága. Hogy a teniszszakosztályban milyen aktivitást fejtett ki Radó Ernő, elég utalni a Haggibbor e téren elért sikereire, amelyek mind az ő agilitását dicsérik.

A Radó Ernő-kupa költségeinek felhozására bizottság vállalkozott, adományokat azonban az Erdélyi Bankban e célra felkötött folyószámára is be lehet fizetni.

A Radó Ernő teniszkupát a Haggibbor az Erdélyi Makkabi Szövetség rendelkezésére bocsátja, amely minden évben az erdélyi zsidó sportegyesületek részére ki fogja — más-más városban — írni a zsidó sport legújabb trofeáját.

Augusztus 14—20 között Budapesten rendezik a vízipóló Európa-bajnokságot

Párizs, május 21. A nemzetközi uszógéyesület vízipólóbizottsága pár nappal ezelőtt értekezletet tartott, amely alkalmával megállapították az augusztus 14-től 20-ig Budapesten lebonyolításra kerül vízipóló európa-bajnoki mérkőzések sorrendjét:

Augusztus 14: Ausztria—Belgium, Magyarország—Hollandia, Németország—Franciaország.

Augusztus 15: Ausztria—Hollandia, Belgium—Franciaország, Németország—Magyarország.

Augusztus 17: Belgium—Németország, Hollandia—Franciaország, Ausztria—Magyarország.

Augusztus 18: Hollandia—Németország, Ausztria—Franciaország, Belgium—Magyarország.

Augusztus 20: Belgium—Hollandia, Magyarország—Franciaország, Ausztria—Németország.

Verik az angolokat! Berlinből jelentik: A német labdarugóválogatott tegnap 3:2 (1:2) arányban legyőzte az angol első profiliga bajnokát, a Manchester City-t.

A BUCURESTI MAKKABI e hó végén tartja rendez évi közgyűlését, amelyen sok vita tárgyat fogja képezni az egyesület labdarugószakosztálya. Igen nagy ugyanis azoknak a száma, akik a futballszakosztály amatőr alapra való helyezését kívánják, minthogy az egyesület óriási összegeket áldoz a futballgyűjtésre, amely még sem szerepel a kívánalmaknak megfelelőleg.

Ausztria ellen Magyarország vasárnap a következő összeállításban játszik: Szabó, Vágó—Korányi, Hámori—Turay—Lázár, Sas—Sárosi—Cseh—Toldi—Titkos.

Buteanu Aurel dr Budapesten. Buteanu Aurel dr, akinek ismeretesen igen nagy szerepe volt a román-magyar sportbéké helyreállításában, Budapesten tartózkodik, ahol a magyar labdarugósport vezetőivel folytat tárgyalásokat. Alighanem szó van több vezető magyar csapat romániai vendégjátékáról is.

A Venus tárgyalásokat folytat a Kinizsivel Demetrovics átadása ügyében.

ÜGYVEDEK—UJSÁGÍRÓK labdarugó-mérkőzése lesz ma, szombaton délután 1/2 órai kezdettel a cluj-kolozsvári sporttelepen. A két „együttes” összeállítás a következő: Ügyvedek: Dr Pop Sever, dr Fulló Tibor—dr I. Lázár, dr Ortán Gh.—dr Nuiu Iosif—dr Martian Romulus, dr V. Cosma—dr P. Trambítás—dr Moga Emil—dr J. Surdu—dr Farcasan. Ujságírók: Horosz Béla, Moldován Tibor—Kócs Kovács István, Bercezy Vilmos—Wesseli—Hegyi Endre, Weisz Ignác—Bogdán—Mayer Gy., Széfföldin Sefket bey—Szász Béla—Varga László.

Argentina nem vesz részt a labdarugóvilág-bajnokságon. Párizsból jelentik: A labdarugóvilág-bajnokság rendezőségéhez Argentínából levél érkezett, amelyben az argentin szövetség bejelenti, hogy az argentinai bajnokság miatt, amely a világ-bajnoksággal egyidőben kerül eldöntésre, nem vehet részt a világ-bajnoki versenyen.

A sport nagyobb dícsőségére... A Venus vezetősége úgy döntött, hogy amennyiben a vasárnapi aradi mérkőzésen a Venus pontot szerez, amely esetben bajnokságát veszély nem fenyegeti, az Unirea Tricolor elleni mérkőzésen tartalécsapatát szerepelteti, hogy az első csapatot „kímélje” a Közép-Európa Kupa mérkőzésekre. Ami a gyakorlatban azt jelentheti, hogy a Venus leadja bucaresti ellenfelének a két pontot, amely — minthogy az Universtiateat vasárnap bizonyára legyőzi — az így szerzett négy ponttal elkerülheti a kiesést. Egyelőre kommentár nélkül...

Spanyolországban futballoznak. Barcelona válogatott csapata 4:4 arányban eldöntetlenül mérkőzött Katalonia válogatottjával.

Még nincs döntés a constantai Victoria—DUIG mérkőzéssel kapcsolatos véres botrány ügyében. A szövetség fegyelmi bizottsága harmadszor is előlasztotta a döntést arra hivatkozva, hogy még kiegészítő bizonyítékok beszerzésére van szükség.

Olaszország labdarugó-bajnokságát a Bologna együttese nyerte 42 ponttal. 2. Lazio 39, 3. Torino 38, 4. Mileno 36 ponttal.

Bírói döntés alapján megtartható a június 22-i Braddock—Joe Luis ököivivómérkőzés. Newarkból (Newjersey állam) jelentik: Végre tárgyalták a Braddock-ügyet. A bíróság hosszas tárgyalás után elutasította a Madison Square Garden társaság keresetét. A bíróság nem akadályozza meg a június 22-i Braddock—Luis találkozó, noha a Garden képviselője három szerződéssel is igyekezett bizonyítani, hogy Braddocknak először Schmeilinggel kell mérkőznie és csak azután állhat ki Luis ellen.

A ROVATVEZETŐ ÜZENETE

Sámson, Sighet. Az iratok megérkeztek, de hiányosan. A hiányzókat, ha nem lehet pótolni, Bucuresti közvetlenül fogja kérni.

A legjobb zsidó politika: Uj kolóniák létesítése, minden dunam föld, amelyet zsidók betelepítenek, a legfontosabb argumentum a kantonizálás ellen. Lehet ezt világosabban látni, mint Felső-Gallileában?

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, május 22.

Bucuresti. 7.30: Torna, vidám zene, zene, orvosi tanácsadó, szakelőadások, tonazene. 19.10: Táncclemezek. 20.15: Bulis zenekar. 20.50: Balon zongorázás játéka. 21.30: Kia rádiózenekar. 22.45: Déglői zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, rend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. Szimfónikus zene. 13.30: Hírek. 14.40: Zeneverseny. 15.40: Hírek. 17.15: Rádiózenekar. 17.45: Hírek. 18: Hanglemezek. 20: Balon a vendégek. Ünnepek a Vigadóban.

Budapest II. 19: Előadás. 20: Hanglemezek. 21.05: Szalonzene.

Bécs. 8.10: Lemezek. 11: Népzene. 12: Lemezek. 13: Könyv zene. 16.15: Magyar zenekar. 17.50: Lemezek. 19.15: Népzene.

Varsó. 20: Lengyel dalok. 20.30: Rádiózenekar. 22: Vonósnégyes. 22.35: Ének. 23.30: Táncczene. 24.05: Táncczene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastag betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellevelet csak ugy továbbítunk, ha portóba mellékelve van.

Tanítványképzést vállal többféle szerrel Eln Kozmetikai Intézet Regele dinand 11. I. emelet. Tartós szépítés. Rekezelés.

Ipari vállalat keres belvárosban azonn legalább 12x6 m. nagyságu (esetleg 3-4 bäs) helyiséget. Ajánlatot „Külön telek” ígére a kiadóba.

Két szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, komfortos lakás kiadó M. Viteazul 37.

180 lejért villanydolalunk 6 havi garanciával. Speciális hajfestés, viz-vas onda és művészies parókakészítés. H. Lotti, C. Regele Ferdinand 3. Udvarban.

Teljes szakképzéssel bíró nő vegteli konyha megnyitáshoz társat keres 10 lejell. Cim a kiadóban.

Felvételre keres erdélyi ékszer-engros feltétel nélkül megbízható, jellemes és garancia rendelkező szakmabeli utazót. Ajánlatot „Biztos megélhetés” jelge alatt a kiadóba talba küldendők.

Keresek azonnalra egy román, magyar, met nyelvet beszélő, jömegjelenésű árúban jártas önálló kiszolgálót. Ajánlatot zeti igény megjelölésével Klein Izidor Mures, Reg. Ferdinand 23 cimre küldend.

Eladó havi 3000 lejen felül jövedelmű gyögszertári tulajdonrész 120.000 lejért. tekezni Sicilia-nál Cal. Victoriei 43. Tel. 14-81.

Eladó ipartelepnek, vagy 8 házhelynek alkalmas telek vasut mellett 6100 m² 150 lejért. Felvilágosítás Sicilianál Cal. Victoriei 43. Telefon 14-81.

Eladó 1 holdas villatelek Str. Grádimilor sz. 280.000 lejért. Ertekezni Sicilianál Cal. Victoriei 43. Telefon 14-81.

Román-magyar levelezőt, ki könyvelés is jártas, keres vidéki iparvállalat. Gyorsnő, lehetőleg családos, előnyben. Részlet ajánlatokat „Iparvállalat” jeligére a kiadóba kérünk.

Jól főzni tudó házvezetőnőt keresünk gy mekten házaspárhoz. Grünberg, Str. F. vid 18. II. em.

Fűszer- és vegyeskereskedőség szomsz megártásával állást keres. Ajánlatot „Sabbat” jeligére a kiadóba kér.

Megalapozott, jó fejlődéssel biztató vállalat közreműködő társat keres, minimálisan 300 ezer lej tőkével. Megkeresések „Népszó” jeligével az Uj Kelet kiadóhivataltól.

Cukrászat és hidegbüffé kurzust nyit. Jelentkezőket felveszek. Adlerné, Cal. Ferdinand 22. I. em.

FE

Vilain

1. Az olyan donképpen és önátító misz a „történelem” a „szolgáltatás” negtévészteni.

előtt zajlik le, a markol, az ideg zalmak és butas mult időkben alkotói voltak miként a multb [Eme alkotói ldség kétségkiv pott s a rangs pénzésséggel pé nek késszesség dantlanság, okta lenség haladnak

Egy-egy kor erkölcsére, kérttségre talá tettek az értel felfedezések, az fértékelésének, ségességének b magát a tettet mindig az értel kívül álló tény tönök és azok melyek a magt többször éppen latában állanak

Vilain, a pár gyilkosa, akit nyol szigeten ölt meg; a fer személyében je sában és köve eszköze volt.

Egy boldog e talan félszázad a társadalmi i együttérzést írók működés hatalmas tár időben sok jök a hiedelmet, óvása mellett mor és a nagy megszüntetésé

Franciaország a nagy szónó szocialista vez és az embers liusában beáll töle várták — cia, a német, hogy díbbörg megálljt fog tarnak, a rom az európai né tek, a gonosz gyulladt fegy

S ekkor me martrei kávét lövéssel letéri értelem remé

A pokol erd értelem a sár testen a rom Vilain gyözöt dg, amikor a mint mindig, sabbán: az ós tétlenségre k

Vilain, a S került nyárs a születté ap len revolveri gesztusával, huszadik szá kulturáját s erről: bosszu e kulturán k tak maradni gyüllök az e sohasem tudt felemelkedni

A történele delmeskedett lem „itélőszé masabb igazs állítólagos fü meg a Vilain

Ennek a t hogy az Ibiz rált Vilaint, „Souvenir”- bombája ö végzetes has Vilain egy nem tragiku áramlatoknal

FELLEBBVITELI FÓRUM

IRJA: SALAMON LÁSZLÓ

Vilain halála és a szenvedő milliomosok

1. Az olyan tetszetősen hangzó, de tulajdonképpen valósághamisító metafizikát és önmátró misztikát rejtő kifejezések: mint a „történelem itélőszéke”, „történelmi igazságszolgáltatás” — ma már nem tudnak nevetésveteni. Hiszen napjainkban szemünk előtt zajlik le, a bőrünkön éget, a szívünkbe markol, az idegeinkben sajg mindama borzalmas és butaságok együttese, amik az elmúlt időkben is a történelem ugynevezett alkotóerői voltak és amelyek híjján vannak, mint a multban is, minden igazságnak.

Ez az alkotóerő között az értelem és a szelíd kétségkívül harmadrangú szerepet kapott s a rangsor legelején a hatalom- és pénzszépséggel párosult romboló ösztön s ennek kétségbeesés, oktalanság, vérszomj és kegyetlenség haladnak.

Egy-egy korszak külső képére, látzat-erkölcsére, kényelmi és esztétikai berendezettségére talán tényleg maradandó hatást tettek az értelem művei: a találmányok, a felfedezések, az élet értékelésének, vagy aláértékelésének, a jót, vagy nyomor szükségességének bölcseseti becsülése, — azonban magát a tettet, a történelem eme motorját mindig az értelem és főleg az intelligencián kívül álló tényezők: a szenvedélyek, az ösztönök és azok a véletlenek robbantották ki, melyek a maguk ésszerűtlenségükben legfőbb szörnyűségként az emittet tényezők szolgálatában állanak.

Vilain, a párizsi gangster-fióka, Jaurés gyilkosa, akit pár nappal ezelőtt Ibiza spanyol szigeten a felkelők repülőinek bombája ölt meg; a fenti történelmi tényezők egyik személyében jelentéktelen, de tetteinek hatásában és következményeiben nagyjelentőségű eszköze volt.

Egy boldog emberöltő, egy majdnem zavarosan félszázad értelmi és anyagi kulturája, a társadalmi igazságosságot és a nemzetközi együttérzést hirdető nagy gondolkodók és írók működésével egyidejűleg kibontakozó hatalmas társadalmi mozgalmak ebben az időben sok jóhiszemű emberben keltették azt a hiedelmet, hogy a nemzetközi béke megőrzése mellett rövidesen elkövetkezik a nyomor és a nagy társadalmi igazságtalanságok megszüntetésének aranykora is.

Franciaországban ebben az időben Jaurés, a nagy szónok, a nagy humanista, a nagy szocialista vezér emelte magasra az értelem és az emberszeretet lobogóját s az 1914 júliusában beállott tragikus fordulat közepette tőle várták — s talán némi joggal — a francia, a német, az angol társadalom legjobbjait, hogy dübörgő szavával, óriási tekintélyével megálljt fog parancsolni a készülő vérzivataroknak, a romlás és rombolás poklának, mely az európai népek kapuin a sópredék, az örültek, a gonosztevők és hirtelen honszerelmre gyulladt fegyvergyárosok dühével dörömbölt.

S ekkor megjelent a színen Vilain. A montmartrei kávéház terraszán egyetlen revolverlövésrel leterítette Jaurés s vele együtt az értelem reményeit, a béke kilátásait.

A pokol erői elszabadultak; a belátás és értelem a sárba tiportan tűrte, hogy nemes testén a rombolás furiai taposassanak végig. Vilain győzött, Vilain „szelleme”, mint mindig, amikor a történelem működésbe kezdett; mint mindig, amikor a sötét ösztönök, pontosabban: az ösztönök sötétsége tulsokáig volt tétlenségre kárthatva.

Vilain, a Sátán és a senkik követe, a megkerült nyárspolgár, a külteki hősokultusz és a született apacs eme kiváló keveréke egyetlen revolverlövésrel, a szédítő Tett egyetlen gesztusával, egyetlen perc alatt elintézte a huszadik század nagyranőtt s nagyreményű kultúráját s anélkül, hogy sejtelve lett volna arról; bosszút állott mindazok nevében, akik a kultúrán kívül maradtak, mert kívül akartak maradni; bosszút állott azokért, akik gyűlölik az értelem és intelligenciát, mert sohasem tudták és talán soha sem is fognak felismerni hozzá!

A történelem, mint mindig, Vilainnek engedelmességet és nem Jaurésnak. A történelem „ítélőszéke”, a világtörténelem legborzalmasabb igazságtalansága javára ítél s ez az állítólagos független bíróság azóta sem szűnt meg a Vilainek pártfogoltja lenni.

Ennek a ténynek súlyát az sem enyhíti, hogy az Ibiza szigetére még 1914-ben emigrált Vilaint, pikáns levelezőlapok és édeskés „Souvenir”-ek árusát, éppen ama felkelők bombája ölte meg, akiknek erkölce olyan végtelen hasonlóságot mutat a Vilainéval.

Vilain egyéni „tragikum” — sajnos — nem tragikum egyben ama típusoknak, ama áramlatoknak, amelyek minden kérdést,

minden nehézséget revolvergolyóval, ágyúval, az öserdők erkölcsének mozgósításával, a „mindenkivel háborúja mindenkivel” elvének érvényesítésével akarnak elintézni.

Vilain a maga személyében előbb eltűnt a nyilvánosság elől, most pedig bombareszelékek tépták szíjjel testét, de a vilainizmus, amit örökül hagyott dicső szavadunkra — él, sőt sohasem látott virágzást ért el.

A vér, a faj, a hurrá-nacionalizmus és a nemzeti totalitás mítoszának lépjain csaknem az egéig nő már a kultúraellenesség dudvája, miatt az értelem, az emberi nem legnagyobb vívmánya, száműzöttként bolyong a történelem véres és könnyes országtujain.

Vilain revolverlövése az emberiait emberlázadása volt a prófétai értelemben vett ama Ember ellen, aki arra a vakmerőségre vete-medett, hogy a történelem véráradásoktól elöntött területeit a civilizáció, a kultúra, a belátás, az igazság, az együttérzés és a béke gátjai közé szorítja, hogy kiszáradja az anyagi és szellemi világ dzsungeljeit és végre a Föld minden lakója számára veszi birtokba a földet.

Ebben az észszerű világban a Vilainek kétségkívül nem éreznék jól magukat. Egy ilyen világban Vilain ur és minden elvtársa — munkára, tanulásra és ösztöneinek megfékezésére volna kényesülve.

Am a Vilainek „hősök” akarnak lenni — és kitarítottak. Senkiségük tudata a martalócok hatalmi szenvedélyét mozgósítja lelkükben s mert a béke és megértés szélsőségekben a történelem tengere rendszerint még fodrokat sem vet, — nekik, hogy tudomásul vegyék őket — feltétlenül viharra van szükségük. Az ember évezredek óta küzd a természet elemeinek megfékezéséért, de a föld-

„Vagy félteni?”

A hercegi apólas a legfontosabb.

NIVEA fogkrém

ez a legújabb fogpolvoszt

Es a legkedvesebb házi fogkrém ariszt a fogakat, csillogó fehér lényt ad nekik, anélkül, hogy a fogzománcot megáramná. Minden étkezés után, különösen lefekvés előtt gondosan kefélje meg és öblögesse ki fogait.

Kétszer hetente!
Csak az ist!

24 Lel

regést, a tájfun, a tengeri vihart ma sem tudta megfékezni.

Vilain és a vilainek az emberi sors és az emberi természet elemi erői, a társadalom legmélyebb altalajának lakói, akik hosszabb-rövidebb pihenő után a felszínre törnek és vihart vetnek, hogy vihart arathassanak.

Jelenleg eme elemi erők feltörésének és megfélemlítő jelenlétének idejét éljük. Vilain meghalt, de a Vilainekből valóságos infláció zudult a világra.

2. Ha érzelmes természet volnék és ha könnyzacsokim működését tetszésem szerint tudnám szabályozni, akkor most ott sírnék, ahol senki se lát.

Siratnám a szegény dollármilliomosokat, akik a kíváncsi amerikai újságírókat azt a kijelentést tették, hogy a pénz nem boldogítja őket s általában bármelyik lakójuk boldogabb ember, mint ők.

Elhiszem nekik, hogy nem boldogok, mert boldogok valójában csak azok az emberek tudnak lenni, akik boldogítani tudnak. Ilyen boldogító tulajdonságokkal azonban legkevésbé a milliomosok vannak felruházva, hiszen dollármilliókat csak milliók könnye és boldogtalansága árán lehet szerezni.

Majdnem törvényként lehet felállítani azt a tételt, hogy olyan országban és olyan társadalomban, ahol sok a milliomos, százezrosan több a ninestelenek száma, mint ott, ahol kevés van belőlük.

Éppen ezért csak betegesen érzékeny lel-

kek lehetnek azok, akik a „szegény” milliomosokat boldogtalanságuk miatt sajnálják. Mert boldogtalanságuknak kizárólag ők az okai. Ha a pénz nem boldogít, akkor ez ellen a boldogtalanság ellen egyedüli orvosságnak az a kezdetleges bölcsesség kínálkozik, hogy a pénzszérségs megszállottjai ne arra összpontosítsák életük minden energiáját, minden szenvedélyét, hogy milliókat szerezzenek.

Inkább arra kellene törekedniük, hogy azokat boldogítsák, akik viszont azért boldogtalanok, mert kizárólag csak könnyekben dustakodnak, vagyis — ahogyan Morris Rosenfeld dalolta — könnymilliomosok.

Ha a milliomosokat nem boldogítja a pénz, viszont a szegényeket az teszi boldogtalaná, hogy a legkisebb mennyiség sem áll belőle rendelkezésükre.

A milliomosok tehát akkor tennének jót önmagukkal, ha egyben jót tennének embertársaikkal, vagyis ha azokat a dollármilliókat, amelyek boldogtalaná teszik őket, olyan humanitárius és emberbaráti célokra fordítanák, amelyekkel a nyomorgó tömegek szenvedéseit enyhítenék.

Mindaddig, amíg ez a felismerés nem hódít tét a milliomosok és főleg a dollármilliomosok körében, nincs okunk sajnálni őket. Ha a pénzük miatt boldogtalanok, ám legyenek azok.

Az a boldogtalanság, amit a tulsok pénz okoz, még mindig elviselhetőbb, mint az, amelyet teljes hiánya idéz elő.

MILYEN IS A HOLD KÖZELRŐL?

Holdvulkánok, amelyek még mindig okádják a tüzet

Irta: PERCY H. WILKINS,

a világ legnagyobb holdtérképének szerkesztője

Az égitestek közül a Hold áll hozzánk legközelebb és ezt is ismerjük a legjobban. Olyan részleteket is megfigyelhetünk felszínén, amelyeket más égitestenek egyáltalán meg se láthatunk. Megfelelő távcsövek segítségével olyan pontosan megismerhetjük a Hold felszínén élénk társuló képet, akárcsak a piramisok szerkezetét.

A Hold az egyetlen világ a miénkén kívül, amelyen tényleg tájképet láthatunk. Szabad szemmel csak elmosódott képet kaphatunk ugyan, amely a közismert „nevető arcot” mutatja és amely évezredek óta tradícióként száll egyik nemzedékről a másikra, de már szerény távcsöveket át nézve is eltűnik a „nevető arc” és titokzatos tájkép tárul fel előttünk, amelyen a fény és árnyék fantasztikusan váltakozik.

Bármilyen érdekes is a Hold képe teleholdnál, mégis a holdnegyed a legalkalmasabb a megfigyelésre. Ilyenkor a csucok és szakadékok, a hegycsúcsok és völgyek és árnyékok vetnek a síkságokra és még a legnagyobb domborulatokat is tisztán láthatjuk. A Hold ilyenkor olyan, mint az olvasztott ezüstgolyó, amely páratlanul érdekes képet nyújt.

Ha csak kis távcsövön keresztül nézzük a Holdat, úgy tűnik fel nekünk, mintha gyűrűk és kráterek borítanák felszínét, amelyek mind árnyékokat vetnek, míg a hosszú, sötét barázdák, amelyek szabad szemmel nézve az ismert „emberi arcot” formálják, már a kis távcsöveken keresztül is széles síkságokká tárulnak, amelyeken itt-ott kráterek és elszigetelt hegycsúcsok emelkednek.

Romantika a Holdon

A régi megfigyelők ezeket a foltokat tengernek keresztelték el. Az elnevezés még ma is megmaradt, bár most már tudjuk, hogy ezekben a tengerekben egyetlen csepp vizet sem találhatunk. Mindegyiknek megvan a maga neve is és még hozzá igen romantikus neve. A holdtérképen felfedezhetjük a Béké tengerét, a Csendes tengerét, a Termékeny tengerét, az Eső tengerét, a Viharok óceánját, a Nektár tengerét, a Szívárvány öblöt, a Konfliktusok tengerét és még egy sor más „tenger”.

A síkságokat hegycsúcsok körül, melyek közül a legismertebbek az Eső tenger hegyei, amelyeket Holdalpeseknek, vagy Apennineknek nevezünk. A Holdalpesek egyes csúcsai magasabbak, mint a Mont Blanc. Az Apenninek hegyláncának legmagasabb csúcsát hat-ezer méterre becsülhetjük. A Hold peremén igen magas hegyláncokat láthatunk, különösen a Déli sark közelében, ahol a Leibnitz hegycsúcs emelkedik és ahol bizonyos napállások mellett a csúcsok magasabbnak látszanak még a Föld legmagasabb hegyénél, a Mount-Everestnél is.

A legmegkapóbbak magis a hatalmas kráterek a Holdon, amelyeket általában kialudt vulkánoknak tartanak. A Clavius kráter, a Bailly kráter és a Grimaldi óriási kiterjedésűek. Átmérőjük több mint 150 kilométer. Egy sor más kráter, mint például a Plato Copernicus és a Pletacius átmérője „mindössze” száz kilométer.

Kétségtelen, hogy a jövőben, a távcsövek tökéletesedésével még az eddigéig kisebb tárgyakat is felfedezhetünk a Holdon. A legtöbb kráter, vagy gyűrűalakú síkság, hatalmas medencéhez hasonlít, mert belül mélyebbek, mint a gyűrű külső peremén. A Clavius például kívül egyáltalán nem magas, viszont belül vagy ötezer méter mély, ugyahogy óriási lyukhoz hasonlít. Belül még kisebb kráterek vannak és számtalan kisebb hegy, amelyeket azonban csak erős felezkóppal észlelhetünk. Nagyjában ilyen a Hold minden krátere.

Pickering professzornak az a véleménye, hogy néhány kisebb kráter, a 100 kilométer átmérőjű nagyobb kráterek belsejében, még ma is működik és ha nem is lángyárt látát, de legalább is gőzt és gázokat bocsát ki magából. A Holdnak nincsen számbavehető légköre. Nem messze a Copernicustól, az ugynevezett Eratosthenes-körben Pickering professzor különös mozgást figyelt meg, amelyet valamiféle rovarélet megnyilvánulásának tart.

A kráter-kisértetek

Különös képet mutat a Hold felszíne, amelyet ragyogó kráterek és sötét gyűrűk folytonos váltakozása jellemez. Kivált élen érdekes a kép, ahol egyik gyűrű a másikat követi, de azért még sincsenek na-

gyobb magasságkülönbségek. Itt vagy negyedmillió krátert számolhatunk össze, míg a sötét síkság felszíne alatt valamikor tökéletes kráterek maradványait láthatjuk.

A Hold felszíne, amennyire megfigyelhetjük, göröngyös és szaggatott. A Hold mindig csak ugyanazt a felét fordítja felénk, így tulajdonképpen semmit sem tudunk a Hold másik oldaláról. Valószínű, hogy a Hold tulsó oldalát épúgy kráterek borítják, mint azt, amelyet ismerünk és ezt a feltevéssünket bizonyos csillagászati jelenségek is alátámasztják.

A Hold leírását gyakran fényképekkel illusztrálják, amelyek hűségeket nyújtanak ugyan a Hold felszínéről, de azért mégsem alkalmasak arra, hogy a Holdról távcsövel figyeljünk. Sokkal jobb szolgálatot tesz egy kis holdtérkép a laikus számára, mert ezen pontosan fel van tüntetve minden fontosabb tárgy. Aki azonban mélyebben is be akar hatolni a Hold titkainak kutatásába, annak rendelkezésére áll a Holdnak az az óriási térképe, amelyet szerénységem készített és amely nyolc méter hosszú és nyolc méter magas.

Mindent összevéve, a Hold kiégett salaktömeg, vagy ha úgy tetszik, kialudt vulkánok muzeuma. Aki jól megfigyeli a Holdat, az már kis távcsövel is sok gyönyörűséget szerezhet magának a hozzánk legközelebb járó égitest megfigyelésével. Hamarosan összebarátkozhatik a Hold tájával és rövid idő alatt egészen „othon érezheti magát” a Holdon. Akinek ez sikerül, az a legkülönösebb égitesttel barátokozott össze, amely az emberiség történetében mindig kiemelkedő szerepet játszott.

Atelier Ioan Szabó S.A.

CLUJ, Calea Regele Carol II. 51. szám.

Speciális vas-és fémműve

Szürke öntvények minden szilárdságra. Motorhengerek, betétek és hengertétek. Sav- és tűzálló öntvények. Kéregöntvények malmok részére. Magas szilárdságu bron-zok előírás szerint. Alumíniumöntvények.

ÖREG ZSIDÓK

Írta: A. Koganovszki

Itt ülnek a parkban, a padon, kora délelőtt óta. A város minden részéből verődtek össze. Lassan bujnak elő, apró, öreges léptekkel botorkálnak. Egyik-másik nyomorék lábat cipel, vagy egy merev, élettelen kart. Ocska, régen divatjárt kabát-modellekbe vannak bujtatva. Ruházatuk az elmúlt időköt idézi fel, viszont ezek az elmúlt idők hozzájuk tartoznak. Az elmúlt idő az ő zászlójuk.

Az öregek úgy ismerik egymást, mintha valami titkos szekta tagjai volnának. Elfoglalják a lócaiát a városi parkban. A hosszú téli elützte őket a legyekkel együtt, amelyek most ottmaradtak valamelyik ablakhoz tapadva. Most ismét, újra tűz a nap a kemény, gazdátlan lócaikra. S a nap alatt szépen egymásmellé sorakozva ülnek az öregek. Fejük összebujnak, mély szomorúság ül ki a fáradt szemekbe s az öregek átadják egymásnak a mai időkről szóló rossz híreket.

Meleg van, a nap erősen tűz rájuk. Forró fénysugár indítja meg lecsendesedett vérük keringését. A kopasz fejeket meg a kezeken a kicsomósodott erek nehéz munkával eitöltött életre vallanak. Még egy pár óra, még néhány nap, talán egy egész esztendő, s megáll ez az élet. A nap sugarai egy durva, ostoba rendszert lepleznek le. Az erek úgy összebogozódtak, mint az ócska, megrozsdásodott drótok. Rossz dolog lehet végignézni, miképpen szakadnak meg ezek a drótok. S utálkozás fogja el az embert ennek a félig-megmerevedett életnek bizonytalansága miatt, amely vékony, száraz bőrük alatt lüktet.

De a lócaiken szapora beszéd folyik. Szó esik a mai idők, a mai rossz idők megjavításáról. Ki rontotta meg a világot? A mai emberek... Régen, ó, régen jó volt... A besett, fogatlan szájak harapják, mardossák a mai világot... Régen... s főleg... régen sokat éltek az emberek, régen erősek voltak az emberek... Régen nem volt nyomorúság...

Régen... régen... s apró tüzek kezdenek foszforeszkálni a merev tekintetekben. Az öreg emberek mélyen bejussanak a létűnt, halott időbe. Otthoniasan érzik ott magukat. S a szavak nyomán egy messzeségbe hanyatlott világ körvonalai bontakoznak ki. Az öreg emberek úgy kóstolgatnak belőle, mint valami édes, régi borból.

A megfeszített emberek lassan kering a vér, szinte pang bennük az élet. De a szemek tele vannak a fény szomjával.

Valaki az öregek közül meséli, hogy óriási rengetegen utazott keresztül és... eltévedt. Rászakadt az este... s szörnyű félelem szállta meg... Feje alá gyurta tallisz-zsákját, úgy fekiút az erdőben, a fűvön és zsoltárokat mormolt... Nagy, zsidó hit, létűnt száradok szelleme árad abból, amit ez az öreg ember mesél. Később hajnalodott s találkoztott egy paraszttal és a mese ezzel rendszert be is fejeződik. A paraszt nem ütötte őt le fejszéjével. A paraszt szépen kivette a mély erdőből.

Senki sem csodálkozik azon, hogy a sötét, szigorú erdőben zsidó emberek talliszokon feküdtek... A zsidó mult hűvös lehelle csapja meg az embert. Zsidó gazdagságról, aranytallérok-ról mesélnek. S mesélnek szerencséről, meg szerencsétlenségekről... Zsidó hősekről... és öregekről, akik pogányokat győztek le...

Zsidó ünnepekről mesélnek, egykori zajos, nagy örömeikről és lakomáikról s mély részvétellel vannak eltelve a mai világ iránt, hogy annyira szűk és szegény.

Reszketnek az öreg kezek, miközben a fáradt fejeket alátámasztják. Ugy tűnik, mintha az őz, öreg szakállak rántanák le azokat, de még mindig van mesélni való.

Nagy vásárokrá jártak. Kereskedtek...

S feltűntek hosszú országutak és recsegnek az erősen megrakott, nehéz szekerek kerékei. Áru... áru... Egy öreg, csontos zsidó közbevet valamit. Elmondja, hogy a Visztulánál dolgozott... tutejai a vizeken usztak... Az ember az orrában érezte a sebesvízi folyók páráját és a zsidók által termelt fenyő-rönkök friss, ózondus illatát...

Azután hosszan hallgatnak. S mély sóhajok szakadnak fel belőlük, öreg zsidó sóhajok nagy részvéttről, sóhajok, amelyek olyasmiről szólnak, aminek nincs is neve.

Az őz fejek lekonyulnak és a nézések elrövedeznek messzi, ismeretlen jámbor emberek számára kitaposott utakon.

Jaj, jaj, jaj, mi lesz?! Ólmos, sötét, reménytelen szavak kezdenek hullani. Mindegyiknek

van valami elpanaszolnivalója. Csak azt nem tudja, hogy kire panaszkodjon.

Élénk, vig gyermeklárma hallatszik. Futkosnak, zajongnak, a nap sugarai bearanyozzák őket. Friss fejecskéiket az égnek szegezik. Fentről ritmikus berregés hallatszik, szinte egy zümmög, mintha valami óriási légy közeledne. A gyermekek kíváncsian és csodálkozáva néznek a magasba, ahol az emberek úgy repülnek, mint a madarak. Az öregek is megpróbálják felemelni a fejüket. Az egyik bágyadt hangon, ahogy rossz hírt szokás közölni, ejti:

- Hát ez az...
- Attól van minden baj...
- Vajjon tényleg ember ül ottan...?
- Talán igen.
- Jobb volt nélküle...
- S újra hosszan hallgatnak. S odaadással figyelik az irtózatot zajt.
- Zsidók — mondja egy öreg. Pupillái ki vannak tárulva és szakállá reszket.
- Zsidók... az élettől nincs mit várni... A fő a tulvilág...
- No, s ott?

Huszonöt éves az üres kontinens lakatlan fővárosa

A jöszivü Camberra nem kap lakókat

Camberra, május hó. Ausztráliát az üres kontinensnek szokták nevezni, mert partszegélyén kívül ez a hatalmas földrész ugyszólván teljesen lakatlan. Érdekes, hogy ugyanazt lehet mondani Ausztrália fővárosáról, Canberráról is. Egy üres kontinens lakatlan fővárosa. Mikor Melbourne-ből Camberra-ba indultam, feltűnt, hogy három teljes vasúti kocsiban csupa fiatal lány utazik és — a kormány „szállítja” őket költségmentesen. A felvilágosítást egy magasrangú hivatalnok adta meg:

— Négy évig éitem Canberrában és megnyugtathatom önt, ez a legokosabb, amit a kormány tehet. Nem hiszem, hogy ottan száz férfi közül ötnek felesége lenne. Nagy a nőhiány és végre belátták, hogy állami feladat megszüntetni Ausztrália fővárosának agglagény jellegét.

Sok furcsát hallottam már Canberráról, de eddig nem tudtam, hogy a maguk jószántából nem hajlandók odaköltözni a nők. Annnyival is inkább hihetetlen ez, hiszen a világ legmodernebb városa és különössége az is, hogy minden lakosára tíz négyzetméter park jut. Huszonöt éve, pontosan 1912 április 27-én helyezték el Canberra első alapkövét. Az ausztráliai szövetséges államok akkor abban az álomban ringatóztak, hogy a világ egyik legnagyobb városa fog kifejlődni ezen a helyen. Terméketlen pusztaságon jelölték ki az új város hatalmas bulvárait, a kormányépületek helyét. Merész fantázia kellett ahhoz, hogy ezen a helyen elképzeljék egy kontinens fővárosának kifejlődését. A terv mellett egyetlen érv szólt, még pedig az, hogy a két legfontosabb város, Sidney és Melbourne között fekszik. Egymillió pengőnél nagyobb összeget öltek bele Canberrába, hogy megszülessen Ausztrália teljesen modern fővárosa. Mái is nyögik az államok az adósságok terhét, amit a főváros építése miatt vállaltak magukra. Az óriási áldozathoz képest az eredmény nagyon sivár. Az ausztráliaiak egyszerűen nem akarnak Canberrába költözni és ezen, úgy látszik, semmi sem segít. Itt pontosan az ellenkezője történt annak, amit Jules Romains Donogoo című szindarabjában megirt. Donogoo Tonkát a maguk erejéből alapítják meg az emberek, a hatalom csak később nyul utánuk és helyez kormányzót a nyagukra. Canberrának előbb volt polgármestere, mint lakos-

— Ott muszáj lennie valaminek...
— Hát persze, hogy van...
— S a fejek újra összebujnak. Valamit közölnék egymással. Igrének valamit.
Fanatikus szórakozottság ömlik szét az öreg arcokon.

— Van... persze hogy van... Hiszen az nem lehet, hogy — már semmi se legyen... Csak egy apró, körülményt szakállú zsidó bácsi ugrik fel s ügyes, apró, szapora léptekkel igyekszik elhagyni a lócait:

— Nem kell... semmi szükségem a tulvilágra... Itt... itt kapjak meg mindent.
Az öregek úgy dobálják utána a csuf szavakat, mintha kövel dobálnák meg. Kezüikkel kergetik el.

— Vigye az ördög, öreg tréfliz-zabáló...
Az apró zsidó a mindenkorai eretnek. Halál, nesztelen jön ide, ahogy a farkas szokott besurranni a karámba, a juhok közé s a végén lerombolja, megsemmisíti a tulvilágról szőtt édes álmokat... Ő nem hisz a tulvilágban, ő nem akar semmire sem várni. S már messziről hangzik fekete, beesett szájából, amit sántáni mesoly tart nyitva:

— Zsidócskák... Markoljátok meg, amit tudtok, mert a tulvilágon semmit se fogtok kapni... ha-ha-ha...

Öreg zsidók. Honnan jöttek ide, milyen napos örökkévalóságból? Honnan vezet az ő utjuk...?

Köröskörül egy idegen világ terpeszkedik. Egy rossz és fenyegető világ...

Az első volt és ma is

az első a PALMA KAUCSUK CIPŐSAROK

Minősége, tartóssága, rugalmassága világszerte ismert.

Ezért követelje cipészetét a

PALMA kaucsuk cipősarkot.

nőttek és játszódozó gyermekek híján. Ausztrália fővárosának huszonöt éves jubileumán mindössze 6120 lakosa van, ezeknek legnagyobb része állami tisztviselő. A gyönyörű egyetemi épületekben több tanár van, mint hallgató, pedig a diákoknak nagy ösztöndíjakat adnak és tanulóik ugyszólván semmibe sem kerül.

Olyan ez a város, mint egy elhibázott vállalat. Nincs annyi pénz a világon, amit el nem nyelne a rossz vállalkozás s a vége az, hogy eredményt még sem tud elérni. Ma Canberrának legnagyobb hibája, hogy — tulságosan jól van megépítve. Az óriási házak, uccák, terek, így lakatlanul, kísérteties benyomást keltenek és elriasztják az embert a letelepedéstől. Nincs hiány pesszimiztákbán, akik hirdetik, hogy Canberra néhány évtized múlva el fog tűnni a föld színéről és a ragyogó, fehér Capitol, a szövetségi parlament, a legfelsőbb bíróságok, az egyetem, iskolák minisztériumok épületkolosszusainak romjai között ismét Ausztrália különös állata, a kenguru fog csoportokban ugrándozni. Holveaert szenátor nemrégiben brosurát adott ki (The Great Illusion of a Continent, amelyben az ausztráliai kontinens nagy fantazmagóriájáról ír és előre bejósolja annak teljes csődjét. Tény, hogy még a Salamon-szigeteken is nagyobb forgalom van, mint ebben a behemót városban, annyira elvész benne a mindössze hatezer főnyi lakosság.

Csak most lesz kivétel: amikor egész Ausztrália ünnepli rosszul sikerült fővárosának huszonöt éves jubileumát. A kormány ezt az alkalmat felhasználja demonstrációkra, nagyszabású propagandára és reméli, hogy az egész kontinensről Canberrába sereglő látogatók annyira megszeretik a várost, hogy nagyobb kedvvel telepednek majd ott le. El tudom képzelni, a jubileum napjain olyan mozgalmas lesz a főváros, hogy a tömegnek nem tűnik fel lakatlansága. Talán ez az utolsó kísérlet meghozza gyümölcsét. (m. a.)

Egyetemi tanárok által megállapítva biztos határu a **BIXADI-VIZ**, amely a gyomor-, bél-, epe-, hólyag- és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert fogyasztása enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindent 25 üveg vételnél a forrásnál is megrendelhető. Adm. Izvorului Bicsad, jud. Satmare

Megnyilt! Kolozs sósfürdő

Elsőrangú vendéglő és szálloda. Kiváló zene. Teljes napi penzió meleg vagy hideg fürdővel 100 lejtől 135 lejig.

SZOMBAT

— Jégeső és felhőbányán. Tudósítónk kulához hasonló m után a bányaváros kezett. Szokatlan amelynek követke volt, amely jéggel elborította a főtere város egy folyóhoz csatornák felmon egyes üzletkebe is sult nagytömegű j zott jelentékeny ká amelyeket nem bo ütötte. Olyan jégtö vihar után tíz órá 5-10 centiméteres udvarokat és az u

— Lemondott háfiából jelentik: Vátfief földművelésügymintiszterek lem Bankoff és Oginian

— Négy százmilló Franciország Cs jelentik: Tegnap osz zött a Csehszlovák szövegét, amely állami garancia ny kibocsátandó 400 kölcsön ügyében. A idén sor kerül, a m

— Gyengélkedés rosszulletet még s is fokozza, az enyh természetes „Fenyhgel éngyomorra egy díg puha, könnyű emésztést biztosít.

— Megalakult a tüdővész elleni egy leti: A tüdővész egyesület baiamar megszervezték. Az magyszámban jelen és komolyan fogla lattal, hogy minde bányavidéken a tüd bányamunkás é rettenetes betegség egyesületnek okvet itt létesítenie és e felőbb volna a Wa Ha azt egyelőre ne akkor legalább bé s küzdeni kell a tü Sándor felajánlotta kezeli a szegény tü let helyi fiókja a ve ben választotta me anyny: Elnök dr. C Muntean ezredesné Mázáreanu alezredé Sándorné, pénztárk Születetbeli elnökö gör. kat. püspök, B zredes, Petrescu ez os, Lázárescu Is Georges és Suciui Is dr. Rusu Al. püspö rescu ezredes, Suciános, Ciontea Ro dr. Osianu Gábor, B ou Gheorghe és d

HAMA FÁJNA

SZABADALMAZVA AZ ÖSSZEES ÁLLAMOKBAN

Mesziu LAB PR ACS CIO KA CAR CIOLEA

Kapnato m...

HIREK

Jégeső és felhőszakadás Baia Mare-Nagybányán. Tudósítónk jelenti: Több heti kánikulához hasonló meleg és tikkadt szárazság után a bányavárosban hatalmas vihar keletkezett. Szokatlan felhőszakadás követte ezt, amelynek következtében félórát tartó eső esett, amely jéggel párosult. A víz hamarosan borította a főteret és egyes utcákat és a város egy folyóhoz hasonlított. A levezető-csatornák felemelkedtek a szolgálatot, a víz egyes üzletekbe is behatolt. Az esővel párosult nagy tömegű jég az almatermésben okozott jelentékeny kárt. Azokat a kis almákat, amelyeket nem borított a levegő, erősen megfagyott. Olyan jégtömeg hullt a földre, hogy a vihar után tíz órára is még egyes helyeken 10 centiméteres jégréteg borított egyes utcákat és az utastekék különböző részeit.

Lemondott három bolgár miniszter. Szófia-ból jelenti: Valeff kereskedelmi, Vasziľev földművelésügyi és Karagezeff igazságügy-miniszterek lemondottak. Utódjaik Baroff, Rankoff és Ogianioff.

Négy százmillió frankos kölcsönt nyújt Franciaország Csehszlovákiának. Párizsból jelenti: Tegnap osztották ki a képviselők között a Csehszlovákiának nyújtandó kölcsön összegét, amely felhatalmazza a kormányt a hitelemmel való garancia nyújtására a két részletben kibocsátandó 400 millió frankos csehszlovák kölcsön ügyében. Az első kibocsátásra még az év szeptemberéig kerül, a másodikra csak jövőre.

Gyengélkedés idején, különösen ha a szeszélyes szél szorulás vagy keresztirányú fújkozza, az enyhe és igen kellemes hatása, a természetes „Fetenc József” keserűvíz — mindig éhgyomorral egy kis pohárral véve — mindig puha, könnyű székürülést és kielégítő pihentetést biztosít. Az orvosok ajánlják.

Megalakult Baia Mare-Nagybányán a tüdővész elleni egyesület. Tudósítónk jelenti: A tüdővész ellen küzdő országos egyesület baia marei-nagybányai fiókját is megszervezték. Az alakuló gyűlésen már tizenhárom tag jelent meg az érdeklőségek közül, komolyan foglalkoztak azzal a gondolattal, hogy minden évvel küzdeni kell a tüdővidéken a tüdővész ellen, ahol rengeteg bányamunkás életét követelte már ez a veszélyes betegség. Szózatatták, hogy az egyesületnek okvetlenül szanatóriumot kell létesítenie és erre a célra a legmegfelelőbb volna a Wagner-féle szanatórium. Azt egyelőre nem tudják megvásárolni, mert legalább bérbe kell venni. De addig meg kell küzdeni a tüdővész ellen. Dr. Culcer orvos felajánlotta rendelését, ahol ingyen áll a szegény tüdőbetegeket. Az egyesület helyi fiókját a vezetőséget a következők választotta meg: Igazgatósági választmány: Elnök dr. Culcer Sándor, alelnökök: Petrescu ezredesné, Petrescu ezredesné, Petrescu ezredesné, titkár: dr. Culcer Sándor, pénztáros: dr. Rusu Sándor. Előlelteli elnökök: dr. Rusu Alexandru, dr. püspök, Breban Sándor, Muntean Sándor, Petrescu ezredes, ing. Weiser Miklós. Lázárescu Ioan igazgató, Martin Petrescu és Suciu István. Ügyvezető tagok: Rusu Al. püspök, Breban Sándor, Petrescu ezredes, Suciu István, dr. Selegianu Gheorghe, Ciontea Romulus, Weiser Miklós, Osianu Gábor, Boros kanonok, dr. Hetu Gheorghe és dr. Culcer Sándor.

SZOMBATON DÉLUTÁN TARTANAK HIVATALOS ÓRÁT A HATÓSÁGOK. Bucarestből jelenti: Egyes lapok híradásával ellentétben a hatóságok ma, szombaton délután nyári munkabeosztásuknak megfelelően hivatalos órákat tartanak.

Meghívó. A Zsidó Párt Str. Stroescu 7/b szám alatti helyiségében vasárnap, f. hó 23-án délután 6 órakor dr. Schwartz Vilmos ügyvéd a „Kiskereskedők és kisiparosok könyvvitele” címen előadást tart, amelyre minden érdeklődő szívesen látunk. Cluj-Kolozsvár, 1937 május 20. A Romániai Zsidó Párt cluj-kolozsvári tagozata. Dr. Kertész Jenő s. k. elnök. Dr. Kohn Ottó s. k. titkár.

Jégeszkevények a készítőnél

Jacob Grünwald
Cluj, Calea Decebal 23. Telefon: 7-41.

Értesítjük a Poel Hadati tagjait, hogy szombat délután 1/6 órakor Str. Paris 47. sz. alatt Rav Elijáhu Klein pérekéből előadást tart. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Sirkövetés. Sennensieb Márkusné szül. Káhn Ida sirkövetése f. hó 23-án délelőtt 11 órakor lesz az új ort. zsidó temetőben, melyről rokonokat, ismerőseket és jóbarátokat ezután értesíti a Sennensieb-család.

Dr. Erdős Imre orvos előadása az Erdélyi Zsidó Arvagonozó Atrétegező Intézeténél. F. hó 22-én ma este 9 órakor az Erdélyi Zsidó Arvagonozó Atrétegező Intézet Str. Paris 33. szám alatti előadótermében tartja dr. Erdős Imre orvos „Csecsemők és kisgyermek táplálkozási zavarai” címmel közhasznú előadást, amelyen a csecsemő- és kisgyermekhalandóság és ennek okairól, táplálkozási zavarok és ez okozta betegségekről fog beszélni. Minthogy a szülők legfontosabb problémáját tárgyaljuk az előadáson, kívánatos, hogy a szülők nagy számban jelenjenek meg ezen felvilágosító előadáson. A vezetőség.

Házasság. Kleinmann Magda Cluj és Najavits Jenő Halmeu házasságot kötöttek.

Titkos telefonkábel talált egy orosz őrszolgát Khabarovszk vidékén. Moszkvából jelenti: Egy orosz határőrszolgát Stavianka mellett, Khabarovszk vidékén titkos telefonkábel talált. Követve a kábelvonal útját, két egyénre találtak, akik azonnal rálőttek a patrullra, amelynek tagjai sortűzzel válaszoltak. Egyiket az orosz patrull golyója megölte, a másik Mandzsuriába menekült.

Tarka-barka gyermekmajális. Érdekes, kedves és fölötté szórakoztató mulatságot készít elő a cluj-kolozsvári Zsidó Nőegylet a Napközi Otthon javára. E hó 23-án, vasárnap délután három órakor „tarka-barka gyermekmajális” rendez a Nőegylet vezetősége Párizs ucca 5. szám alatti helyiségében. A rendezvényre külön meghívókat nem bocsátottak ki, a Nőegylet vezetősége ezután hívja meg a város felnőtt és gyermektársadalmát a nagyon sikeresnek ígérkező majálisra. Szórakoztatásról számos kedves meglepetés és elsőrendű műsor gondoskodik. A jeles gyermekprimadonna, Blau Baba ezuttal saját táncművészetét fogja előadni. Vas Olga és kitűnő partnere, Szócs Magda, az Opera balettkarának tagja, ujszerű táncokat fog bemutatni, míg Borsodi Jenő jazz-énekes a legújabb slágereket fogja énekelni.

Pesten is az év legnagyobb filmsikere volt! Nálunk is az!
CLARK GABLE, JOAN CRAWFORD és FRANCHOT TONE szuperszlágere:
Ne higyi a férfinek!
A ROYAL slágermozgóban

Időprognózis. Enyhén emelkedő légneműs, továbbra is meleg az ország nyugati felében, felhős ég, enyhe szél a délkeleti körzetekben. A nap folyamán muló borulás, amit helyi jellegű esők fognak követnie, az ország többi részében váltakozó felhőzet, enyhe keleti és északi szél. Ma délben a fővárosban 29 fokot mértek.

Házasság. Ziment Sári Cluj és Klein Jenő Episcopia Bihar ezután is meghívják rokonait, barátait és ismerőseiket f. hó 23-án délután 4 órakor Clujon a nagytemplom udvarán tartandó egybekelési ünnepélyükre.

Szobrot kap Bucarestben Eminescu. Bucarestből jelenti: Iorga kezdeményezésére a fővárosban szobrot emelnek Eminescunak.

Házasság. Siovits Dezső, a Chaluc-Baal-Melacha ügyvezető főtittkára vasárnap, május 23-án tartja esküvőjét Oradean Goldenfeld Erzsébet urleányval.

A liberális párt elnökének névnapja. Bucarestből jelenti: A kormány tagjai ma délelőtt felkeresték Dinu Constantin Bratianu, a liberális párt elnökét, akinek szüzenekévánataikat fejezték ki nevenapja alkalmából.

Házasság. Hirsch Szury és Margel Simon Arad f. hó 23-án délután 4 órakor tartják esküvőjüket az ortodox izr. templomban.

Eljegyzés. Mandel Regina Beclean és Glaser Izidor Cluj jegyesek. (M. k. é. h.)

Házasság. Grünwald Éva Cluj és Biber Lajos Petrosani f. hó 23-án, vasárnap délután 4 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket Clujon a parisszai zsidó templom udvarán, melyre rokonokat és jóismerőseiket szívesen látják.

Miért van a primitív népeknek egészséges fogazatuk? Bécsből jelenti: Hans Pichler professzor, a bécsi egyetem fogászati intézetének igazgatója az egészségügyi kiállítás fogászati osztályának megnyitása alkalmával beszédet tartott, amelyben kifejtette, hogy a kultúrember fogazata és foghúsa azért beteg, mert nem táplálkozik természetes módon. Puha ételeket eszik, amelyekben sok a cukor és a tápértékét megfosztott anyag. „Hogy mit ajánlhatok? — fejezte be beszédét a tudós — elsősorban a természethez való visszatérést. Az ételek alapos megválogatását és a fogak ápolását. A primitív ember fogazata azért egészséges, mert a sok főtt eledel, fehér lisztből készült cukros sütemény nem korrumpálta ízlelését és szervezeteit.”

Cukorbajosok!
A külföldön is elismert
Dr. Senftner-féle diabetikus kenyér és liszt, továbbá mindenféle tészták
Clujon, Str. Iorga 11. szám alatt a **Diabet** romániai főlerakatánál kaphatók.
Kérjen ismertetőt.
Vidékre postai szétküldés.

Menekült baszk gyermekeket helyeznek el Romániában. Bucarestből jelenti: Az Informácia című lap híradása szerint a Román Vörös Kereszt egyesület felkérték, lépjen érintkezésbe több olyan családdal, amelyek rokoni kapcsolatban állanak egyes Bilbaóból elmenekült gyermekekkel és azokat lehetőleg helyezték el Romániában. A Vörös Kereszt megtette a szükséges lépéseket.

SCHWARTZ MENYHÉRTNÉ
Ort. Zsidó Leányintézet
Oradea, Str. Episcopul Ciorogariu No. 8.
fiu- és leánygyermek nyaraltatása,
kies fekvésű, magaslaton levő
Brátcán
állomástól 8 percrenyire, a hegyek között épült egészséges középületben, por- és szélmentes helyen. — **Allandó felügyelet!** Kiránduló helyek! Sporttanár vezetése mellett az összes sportágak szakszerű tanítása! Mérsékelt árak! Strand! Teniszpálya! Rádió! Hízó-, nap- és légkúra! Kitűnő referenciák. Prospektus! Gyermekek kísérővel és anélkül is felvételtnek. Telefon Oradea No. 11. Brátcán nyaralótelepen No. 2.
Kérjük a jelentkezéseket elhelyezés végett mielőbb eszközölni.

Az aranyer
bántalmakar - aranyer

...években orias módon kiterjedt. 1931-ben 76 ezer kilométer volt az autóbusszonalak összesített hossza, ma viszont 110.000 kilométernek felel meg ez a távolság. A lakosság számára viszonyítva aránylagosan a svéd autóbusszonalak legnagyobb a világon. Hétsezer akkora, mint a svéd vasutvonalak hossza és megfelel egy akkora hosszúságnak, amely háromszor kerül körül a földgolyót.

Keresünk
azonnali belépésre irodai gyakorlat-tal rendelkező
lisztviselőnőt!
Német nyelvtudásuk és kereskedelmi végzettségük előnyben. Kézírt és írott és fizetési igényeket feltüntető ajánlatokat a kiadóhivatalba kérjük „Részvénytársaság” jellegre.

Redukálta a CFR az élelmiszerek szállítási tarifáját. Bucarestből jelenti: Hogy az árak olcsósítását elősegítse, a CFR elhatározta, hogy az élelmiszerek szállítását redukált tarifa mellett fogja eszközölni.

Hodza Milan június 15-én érkezik Romániába. Bucarestből jelenti: Hodza Milan csehszlovák miniszterelnök június 15-én érkezik a fővárosba három napos látogatásra.

Jacob Muresan emlékünnepe a fővárosban. Bucarestből jelenti: A főváros művészi, irodalmi és tudományos körei erősen készülődnek Jacob Muresan, a nagy román zeneszerző halála husz éves évfordulójának méltó módon való megünneplésére. Az emlékünnepeket a „Gheorghe Dima” Zenetársaság rendezi az ország összes jelentős kultúregyesületeinek bevonásával e hó 25-én Bucarestben. A nagyszabású emlékünnepeket Isac Emil író, a nagy névű lírikus emlékbeszéde fogja bevezetni. Jacob Muresan, aki Wagner Richard kiváló tanítványa volt már fiatal korában, mint blaji-balázsfalvai tanár európai hírnévre tett szert. Egyik operájának szövegét Carmen Sylva román királyné írta. Kompozíciói a bécsi és más udvari zenekarok állandó műsorán szerepeltek. Az emlékünnepe alkalmából előadásra kerülnek a zeneköltő legjobb művei. Tervezték továbbá Jacob Muresan kompozícióinak gyűjteményes kiadását. Az emlékünnepe programját a rádió is közvetíti.

volt
szó
MA
OSAROK
te ismert
rt
etelje
szétől
A
arkot.
ek híján.
szonót éves
akosa van,
mi tisztviselő
tekben több
ig a diákok
és tanuló
kerül.
y elhibázott
világon, amit
ozás s a vé
em tud elér
obb hibája,
egépitve. Az
y lakatlanul,
és elriaszt
l. Nincs is
k hirdetik,
i mulva el
a ragyogó,
parlament,
tem, iskolák
sainak rom
lönös állata,
ugrandozn.
n brosurát
of a Conti
kontinens
előre bejő
y, hogy még
bb forgalom
osban, any
re hatezer
nikor egész
erült fővá
át. A kor
álja demon
gandára és
nsról Car
nyira meg
obb kedvvel
m képzelni,
galmas lesz
em tünik fel
só kísérelt

apítva biz
hólyag- és
a legjobb,
sztosan és
tó minde
nál is meg
Bicsad, jud.
ülő zene.
fürdővel

HAMAR FÁRAD FÁJNAK A LÁBAI
SZABADLÁZVA AZ ÖSSZES ALLAMOKBAN
ROM. KIR. SZABADALOM N° 2-024
MEG SZÜNIK MINDEN LÁB FÁJDALMA HA
AESCULAP
CIG. BETÉTET VÉTEL KAPHATÓ
CARMEN
CIG. LERAKATBAN
Kapható minden jobb cipőüzletben.

UJ KELET Legújabb hírek

Pop Valer hazaérkezése után életbelép a nemzeti munkavédelmi törvény?

BUCURESTI, május 21. A *Gazeta* című lap közlése szerint a Dinu Bratianu és Tatarescu között ma lezajlott megbeszélésen elhatározták, hogy Pop Valer hazaérkezése után azonnal elkészítik a nemzeti munkavédelmi törvényt. A lap tudni véli, hogy a törvény a lapokban már két alkalommal között tervezetek mintájára fog elkészülni anélkül azonban, hogy alkotmányos jogokat megsértene. Ugyancsak a lap közli, hogy a miniszterelnök derültáttal ítéli meg a politikai helyzetet és biztos benne, hogy őszig kormányozni fog.

Brüsszelbe érkezett Mihály nagyvajda

24-én Varsóba érkezik a trónörökös

Brüsszel, május 21. Mihály vajda tegnap délután 6 órakor a belga fővárosba érkezett rangrejtve, hogy meglátogassa a belga királyi családot.

Varsói jelentés szerint május 24-én reggel érkezik ide Mihály nagyvajda, aki a köztársasági elnök vendége lesz. Május 25-

én Bielanyban, a főváros közelében a lengyel ifjuság tart ünnepélyt a trónörökös tiszteletére. A vajda még aznap elhagyja Lengyelországot.

Brüsszel, május 21. (Rador.) Van Zeeland junius 12-én az Egyesült Államokba utazik, ahol 12 napot tölt.

„Ma néhány óra elegendő volna arra, hogy Amerika népét rávegyék a Németország elleni háborúra”

Schönemann német professzor előadása Berlinben Amerika hatalmas német-ellenes hangulatáról

Berlin, május 21. (Rador.) Schönemann német professzor az Egyesült Államokból visszatérve, előadást tartott a berlini műegyetemen. Kijelentette, hogy Amerika elenségesen néz mindent, ami német és kérdéses, hogy ezen változtatni lehet-e. Megállapította a professzor, hogy a német sajtó egy része kigunyolja az amerikai kultúrát. Maga egészében nem szabad az amerikai kultúrát megvetni. Emlékeztetett az előadó egyik amerikai lap népszavazásának eredményeire, amely hivatva volt eldönteni, melyik idegen állam örvend a legnagyobb rokonszenvennek Amerikában. Anglia a szavazatok 55, Franciaország 11, Né-

metország 8 százalékát kapták. Schönemann így fejezte be előadását: Az amerikai közvélemény hajlandósága olyan természetű, hogy amíg hajdanában több év kellett ahhoz, hogy Amerika rávétesse a Németország elleni háborúban való részvételre, ma erre néhány óra, vagy talán csak néhány perc is elegendő volna.

Berlin, május 21. (Rador.) A DNB jelentése szerint Németország washingtoni követe erőlyesen tiltakozott a külügyminisztériumban azon „korlátolt és rosszul alkalmazott” gyalázkodások ellen, amiket Mundelein csikagói püspök intézett Hitler ellen.

Negrin spanyol miniszterelnök ellenez minden közvetítést Valencia és Burgos között

Bilbaoban halálraítéltek két német pilótát

Valenciai jelentés szerint Alvarez del Vayo volt külügyminiszter tegnap délelőtt repülőgépen Párizsba utazott, ahova Fehér Könyvet vitt magával, amit bemutat a Népszövetségnek. A Fehér Könyv különböző bizonyítékokat tartalmaz bizonyos hatalmaknak a spanyol háborúba való beavatkozására vonatkozólag

Negrin miniszterelnök tegnap este fogadta a külföldi sajtó képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy nem fog hozzájárulni ahhoz, hogy közvetítés történjen a spanyol viszály ügyében.

Harcotéri jelentések

A felkelők vitoriai jelentése szerint a köztársaságiak repülői tegnap Saragosszába próbáltak eljutni, de a felkelők vadászgépei elűzték őket. A kormány tüzérsége a Lillo ellen indított utóbbi két roham

alatt több, mint kétezer lövést adott le. A felkelők öt kilométert nyomultak előre nyugati irányban a Jata hegytől és Sollarbetól és fontos hadállásokat hódítottak meg.

Bilbaói jelentés szerint a kormány repülői Astariában a Leon tartománybeli ellenséges állásokat bombázták, tüzérségük pedig a lilloi erődítményeket és a Bonnar felé vezető utat lőtte. Minguia körzetében jelentékenyebb harcok voltak, a felkelők nagy veszteségeket szenvedtek.

A rebolladai és majadai harcokban a felkelők 250 embert veszítettek, köztük 80 arab esett el.

Bilbaoban halálraítéltek két német pilótát

Bilbaóból jelentik, hogy Kinzle és Schultze német pilóták pere, akiket a leg-

utóbbi harcokban ejtettek foglyul, megkezdődött. Kinzle kijelentette, hogy utlevélt Németországban szerezte és hogy az összes repülőgépek, amelyek felett a felkelők rendelkeznek, mind német gyártmányúak. Schultze kijelentette, hogy azzal a meggyőződéssel ment Spanyolországba, hogy a köztársaságiaknak küldött francia, orosz és angol hadianyag veszélyezteti Németország érdekeit. Egy tanu, Wandel német repülő, aki szintén a kormánycsapatok foglya, tagadta két társának állításait a felkelők repülőinek eredetéről, de elismerte, hogy a harcok során ő maga is egy Heinkel német gépet vezetett.

A Havas újabb bilbaói jelentése szerint a néptörvényesek halálraítélte Kinzle és Schultze német pilótákat, akiket a biscaya fronton a kormánycsapatok foglyul ejtettek.

Francia és angol javaslat készült az idegen önkéntesek visszahívása érdekében

Mértékadó francia körökben kijelentik, hogy az angol kormány, egyetértve a franciával, javasolni fogja az érdekeltektől, elsősorban Németországnak és Olaszországnak, hogy a Spanyolországban harcoló idegen önkéntesek megfelelő visszavonása érdekében mondják ki a viszály bizonyos időre való felfüggesztését, mialatt az önkénteseket eltávolítanák.

Álhir Mihalache elleni merényletről

BUCURESTI, május 21. Ma a fővárosban az az álhir terjedt el, hogy Mihalache, a nemzeti parasztpárt elnöke Muscel megyében, ahol választási körúton volt, merénylet áldozatává esett. A hírt különböző mértékadó helyről azonnal megcáfolták, a Vladesa községben tartózkodó Mihalache pedig a vészírt derülten vette tudomásul.

LEGUJABB SPORT

Rapid-Juventus 4:2 (3:1)

Cluj-Kolozsvár, május 21. (Az Uj Kelet tud.) Pénteken délután játszottak le Bucarestben a Rapid-Juventus nemzetibajnoki mérkőzést, amelyet a Rapid nyert meg 4:2 (3:1) arányban. A mérkőzés nem mozgott a várható nyílván, de közönség is alig volt. A gólokat Bogdan (2), Auer és Barátky, illetve Vajda és Palmer lőtték. A mérkőzést Pily Kroner jól vezette.

KÉT PONTOT ELVESZNEK AZ UNIVERSITATEATÓL? Bucarestből jelentik: A Clujon annak idején lejátszott Universitatea-Juventus mérkőzés után a Juventus órási jelentett be azon a címen hogy az Universitatea felfüggesztés alatt játszott. Az órási ügyében még nem döntött az illetékes bizottság. Amennyiben azonban megállapítást nyerne, hogy az Universitatea valóban felfüggesztés alatt játszott, menthetetlenül amint a Glória-Chinezul mérkőzés esetében is történt — elveszíti a mérkőzés két pontját, amely egyet jelent a kiesés veszélyével.

Konrádot elbocsátotta a Rapid. A bucuresti Rapidot ért utóbbi balsikerek, de főleg az Ujpesttől elszenvedett vereség következtében a vezetőség neheztelt Konrádra, az egyesület világhírű edzőjére, akit a tegnapi vezetőségi ülésen elmozdítottak állásából és az edzői teendőket ellátását Amerre bízta. Konrád fizetését szerződése lejártáig, augusztus 1-ig folyósítják.

Seliceanu Gligor vezet a ma délután fél 6 órakor a városi sporttelepen elődöntésre kerülő Újgyedek-Ujságirók barátságos labdarugómérkőzést.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Székhelye Cluj, Strada Baron L. Pop 14. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Hatvanezer ember fogadta a tokiói repülőtéren az „Isteni szellő” diadalmas pilótáit

Tokió, május 21. Az „Isteni Szellő” tegnap délután 12.36 órakor (japán időszámítás szerint) megérkezett Osakába. A japán pilótákat hatalmas tömeg ünnepelte. Az „Isteni Szellő” japán időszámítás szerint 16 órakor Tokióba érkezett. A repülőtéren a császárház, a kormány több tagja és óriási tömeg fogadta a pilótákat, akik a formosai Taikokutól szüntelen esőben repültek, Tokió felett azonban megszűnt az eső. Több mint 60.000 ember fogadta a pilótákat, akik a repülés történetének egyik legnagyobb teljesítményét abszolválták. Kodama gróf légügyi miniszter azonnal átnyújtotta Iunma pilótának és Tsugakosi rádióviráznak a „Szent Kincstár” rendjelét, amivel a császár tüntette ki őket. Hayashi miniszterelnök maga is személyesen üdvözölte a pilótákat. A két pilóta által hozott filmet amit az angol koronázásról vettek fel, már tegnap este játszották 10 tokiói filmszínházban.

Mussolini visszahívja a spanyol fronton harcoló csapatokat?

LONDON, május 21. A Reuter jelenti, hogy Mussolini arról értesítette Francot, hogy ki fogja vonni az olasz csapatokat Spanyolországból. Mussolininek ezt az elhatározását azzal magyarázzák, hogy 10 havi harc után a helyzet változatlan. Mussolininek ezt az elhatározását kapcsolatba hozzák Ivan Mareh hírhedt spanyol bankár római útjával, aki viszonylagosan rövid idő alatt kétszer is látogatást tett az olasz fővárosban.

— Akik idült székrekedésben és aranyeres bántalmakban szenvednek, vegyék a természetes „Ferenc József” keserűvizet egy pohárral napi adagokban, kissé felmelegítve, mindig reggel éhgyomorral. Az orvosok ajánlják.

Taxa postala
plátte in nu
No. 224713/92

10. Telefon: 8-
Havonta 110,
évre 600, egész
földre: Havonta
félre 12, egész
detések díjazat
KELET” a tr
zsídság egyetl
ja. Cikkeink u
forrás megjelöl

Baldwin ha

Az angol bíró
ből összesereg
mondotta ei Bal
távozó konzerv
utolsó nyilvános
Ez a beszéd m
minden népe, r
számára teljes
hogy tanuljanak
Baldwin szinte
az angol bíró
arra, hogy mi
minden világrés
erdekeit képvis
rácia mellett és
a demokrácia m
emberi méltóság
beriség együvét
állásfoglalást je
Baldwin haty
zéke körében is
meghatottságot
vativ államférfi
évek legfelelme
nak s kétségkiv
psikológójányét
hetnek kétségbe
politikusok elár
pai emberiség s

A könnyel

Az oltmegyei
az ügyvédszöv
világítja az ügy
egész hátterét.
Azok a purit
ügyvédek rovás
ditottak el, mel
ből az összes e
erőket, közben
és egyesek állít
lelkismeretesség

Az a cikliró,
lap hasábjain
kamara érdekl
doán kiált fel:
„Vajjon nem
numerusz klauz
lőjából, hogy f
használgják fel,
gyelmét az iga
serelemről?”

Nem első eset
amikor a gyűlö
tűzött honmat
ben miniszteri
másnak, míg el
jaiból ugyszó
nak, akiknek
fizetéseket szét

A mellőngött
okoz, hogy eme
ja, akik a sötét
a tiszta ész és
lépnek fel.

Es ez a mel
arra, hogy éget
előidézett baj
olyanokról, am
egyáltalában ne
ség urainak, a
kovácsoknak m
zicciókiból.

Az alapok és
dése mellett m
ügyvidi karnak
és vérbe vágó,
len indított kin
sége.

Lapunk más
lusztráljuk, hog
vetett illetékek
eljárásokat, ho
bírói fórumok
igénybe.

Ezzel aztán s
rosodás, mert a
gulása a klien
zetett.

Ez például re
mutatható sére
Ez ellen kell
kar demokratik
let, amelyen
nemcsak az új
lakosság érdeke